

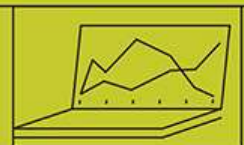
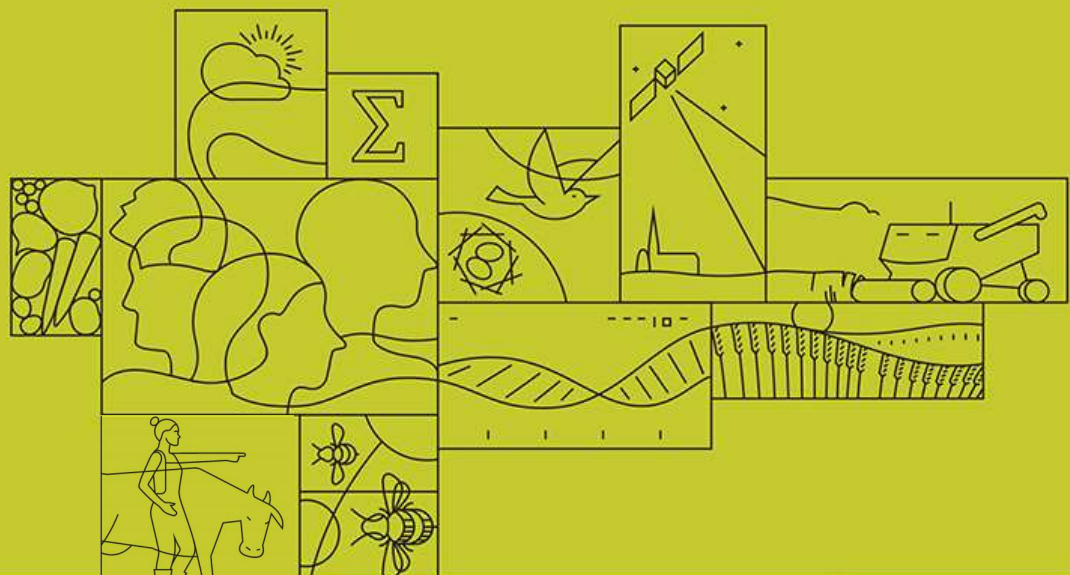
Teadmussiirde programm põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas. Riigihange nr 222076

Horisontaalne teemavaldkond

Poolaasta aruanne

01. jaanuar 2023 – 30. juuni 2023

Eesti Maaülikool,
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda,
Eesti Toiduainetööstuse Liit,
Maaelu Edendamise Sihtasutus,
Mahepõllumajanduse Koostöökogu,
Maaelu Teadmuskeskus (PMK ja ETKI).

Sissejuhatus

Teadmussiirde programm põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas ehk ÜhendPIP horisontaalsete teemade juurde kuuluvad tegevused, mis on muude valdkondade ülesed (nt teabesalv ja keskkonna-teemad) või mida ei ole võimalik teemavaldkonnadesse paigutada..

Käesolev aastaaruanne lähtub riigihanke tehnilise kirjelduse punktist 2.6.7 ja sisaldab:

- aasta jooksul ellu viidud tegevuste koondloetelu koos osalenute arvudega;
- aasta jooksul ellu viidud tegevuste tulemuslikkuse analüüs Täitja hinnangu ja osalejate tagasiside põhjal;
- teisel poolaastal elluviidud sündmuste täpsemad kirjeldused;
- järgmise aruandeperioodi tegevuste ülevaade.

Horisontaalsete 2023. aasta teemade kohta sõlmiti hankeleping 27. detsembril 2022, vastav programmi juhtkogu koosolek toimus 11. novembril 2022. Käes on projekti viimane aasta ning eelarvejääkide korrigeerimiseks muutis juhtkogu valdkondadevahelist eelarvejaotust 23. jaanuari 2023. aasta istungiga. Horisontaalse teemavaldkonna tegevuste hulka toodi kokku erinevate teemade tegevused, mida kindlasti on võimalik veel 2023. aastal ellu viia.

ÜhendPIPi hanke ühistäitjate hulgast viivad valdkonna tegevusi ellu kõik hanke partnerid. Valdkonna koordineerimise eest vastutab Maaelu Teadmuskeskus.

Sisukord

Sissejuhatus.....	2
Tegevuste elluviimine	3
Ettevõtluse teemad	6
Juhtimisõpe	9
Keskkonna teemade tegevused	13
Taastav põllumajandus.....	21
Loomakasvatus	25
Aiandus.....	27
Teabematerjalid	32
Ajakirjad-infokirjad	32
Häälingud	35
Videod.....	36
Teabesalv	37
Järgmise perioodi tegevused.....	44

Tegevuste elluviimine

Horisontaalsete teemade juurde kuuluvad tegevused, mis on muude valdkondade ülesed (nt teabesalv ja keskkonna-teemad) või mida ei ole võimalik valdkondadesse paigutada.

Valdkonna koordineerimise eest vastutab hanke juhtpartner, Maaelu Teadmuskeskus (METK). Valdonna tegevuste ettepaneku teeb programmi juhtkogu, vastavad koosolekud toimusid 11. novembril 2022 ja 23. jaanuaril 2023. Kuna 2023. aastal lõpevad selle raamlepingu tegevused, siis eelarve täielikuks kasutamiseks otsustati täiendavate tegevuste eellimused vormistada horisontaalsesse tegevusvaldkonda. Teemade kohta sõlmiti kaks hankelepingut 27. detsembril 2022 ning täiendav leping 14. veebruaril 2023.

Aastaks 2023 viidi/viiakse tegevusi ellu horisontaalses valdkonnas järgmises mahus: 27 infopäeva, 5 konverentsi, 15 koolitust, 2 õpiringi, 1 õppereis, 1 esitlus, 14 teavikut, 14 videot/taskuhäälingut ja teabesalve haldamine. Tellitud tegevuste eeldatav maksumus kahe hankelepingu peale kokku on 310 760 eurot. Kavandatud tegevustest on ellu viidud esimesel poolaastal küll vähem kui pool, aga kõik tegevused on kavandatud ja paljud toimumise aspektid ka korraldajate vahel kokku lepitud.

Programmi tegevused on avaldatud teemalehel <https://www.pikk.ee/valdkonnad/teadmussiirde-pikaajalised-programmid/uhendpip/>.

Tabel 8.1. Tegevuste täitmise seis esimese poolaasta lõpus.

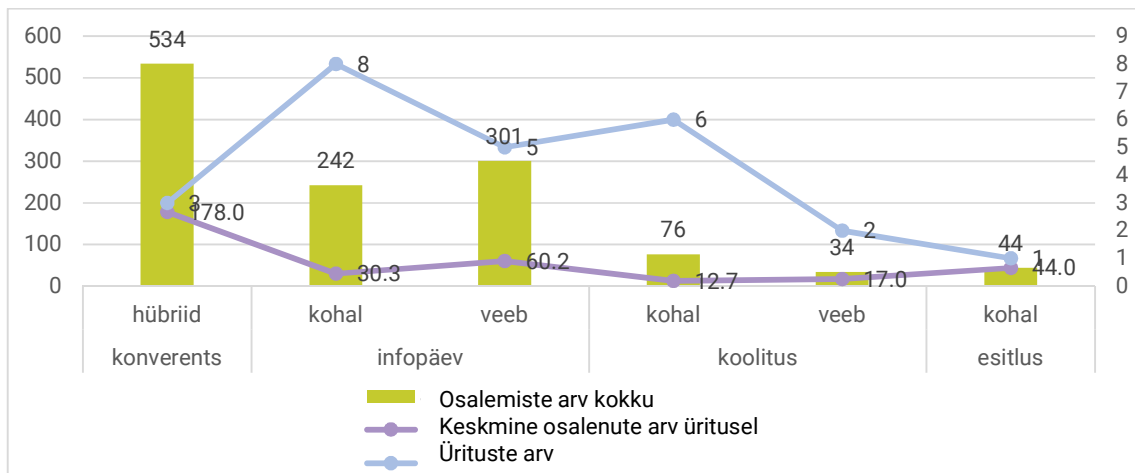
Ühik	Sisu, teema	Teave korralduse kohta	Osalejad
Konverents	Põllumajanduse ärifoorum	14. juuni, Vihula mõis ja ülekanne, korraldaja EPKK	93
infopäev	Põllu- ja metsamaade hindamine ja maksustamine	2. juuni, veebis, korraldaja EPKK	102
Koolitus	Tootmise planeerimine	16.03.2023, veebis, korraldaja Toiduliit	20
Koolitus	Tootmisjuhi arenguprogramm	28.-29.03.2023 Tallinnas korraldaja Toiduliit /	15
Koolitus	Esmatasandi juhi juhtimisoskuste treening	6.-7. juuni, veebis, korraldaja Toiduliit	14
Koolitus	Organisatsiooni juhtimine	10. mai Ravila mõis, korraldaja METK	11
Koolitus	Inimeste juhtimine	12. juuni, Ravila mõis, korraldaja METK	10
Koolitus	Liidrite kool	19.-20. juuni, hübriidvormis, MES ja ETKL	11
Konverents	Keskkonnafoorum 2023	14. veebruar Tallinn ja ülekanne, korraldaja EPKK	172
Infopäev	Kliimapolitiika kokkulepped ja mõju põllumajandusele	03. aprill veebis, korraldaja EPKK	49
Koolitus	Põllumajandusliku biomassi ressursid taastuenergia tootmiseks	11. aprill, Tartu, korraldaja EMÜ	15
Koolitus	Biomajandus, innovatsioon ja kliimaneutraalsus	40-tunnine täienduskoolitus: 03.-05.04.2023; 17.-19.04.2023; 22.-23.05.2023. Tartu, korraldaja EMÜ	14

Ühik	Sisu, teema	Teave korralduse kohta	Osalejad
Infopäev	Süsinikupõllundus	18. mai veebis, korraldaja EPKK	50
Infopäev ettevõttes	Ökosüsteemi teenused	6. juuni, Võrumaa, korraldaja MaheKogu	35
Infopäev ettevõttes	Ökosüsteemi teenused	7. juuni, Viljandimaa, korraldaja MaheKogu	22
Infopäev ettevõttes	Mahetaimekasvatus	20.06, Võrumaa korraldaja MaheKogu	22
Infopäev ettevõttes	Taastav põllumajandus	8. mai Jõgevamaal, korraldaja MaheKogu	22
Infopäev	Taastav põllumajandus	29. mai veebis, korraldaja EPKK	70
Infopäev ettevõttes	Taastav põllumajandus	30. mai, Väike-Maarja, korraldaja EPKK	22
Infopäev	Põllumajanduse telgitagused – seakasvatuse farminar	4. aprill Puurmanis, korraldaja METK	46
Infopäev	Mahemesinduse infopäev	15. mai veebis, korraldaja MaheKogu	30
Esitlus	Mahe sõstra, õuna ja astelpaju sortide ning kasvatustehnoloogia	30.05, Polli, korraldaja EMÜ ja MaheKogu.	44
Konverents	Seemnefestival 2023	11. märts + salvestamine, Jõgeva, korraldaja METK	269
Infopäev	Eestis kasvatatud toote kuvand	4 aprill Tartus, korraldaja Maaülikool	42
Infopäev välislektoriga	Väikeaiandus turule	27. juuni, Lilleoru keskuses Harjumaal. Korraldaja MaheKogu	31
Materjalid			
artiklid	Põllumehe teataja	Artiklid ajakirjas 2 korral, korraldaja EPKK	
infokirjad	Piimainfo, Lihainfo, teraviljade ja õlikultuuride info	Kolm regulaarset elektroonilist turuinfo väljaannet. Korraldaja EPKK	
infokiri	EPKK nädalainfo	Iganädalane elektrooniline infoleht	
Artiklid ja häälingud	Maaettevõtlusega alustamine	4 taskuhäälingut ja teemakohast artiklit: Ahisilla, Koksvere, Pajumäe, Lavendlitalu. Korraldaja METK	
taskuhäälingud	Põllult taldrikule	Kolm häälingut sarjas „Põllult taldrikule“. Korraldaja EPKK	
Materjal	Haljasväetis – mullaviljakuse parandaja	Teine täiendatud trükk, 15 lk. Valmis juunis, korraldaja MaheKogu	

Ühik	Sisu, teema	Teave korralduse kohta	Osalejad
Materjal	Mahemesindus	Varroosi teemaline teabeleht, 15 lk. Valmis junis, korraldaja MaheKogu	
ajakiri	Tõuloomakasvatus	Kaks numbrit temaatilist ajakirja. Korraldaja EPKK	
Videoloeng	Täppisviljelus taimekaitsetöödel	Üks salvestus, korraldaja METK	
videofilm	Lambakasvatuse videod	Kaks videot: 1) Karjaajaja koerad; 2) Karjaaiad. Korraldaja MaheKogu	
Teabesalv	Pikk.ee haldamine, sh www.toiduteave.ee		

Aasta 2023 esimesel poolel on ellu viidud kokku 25 osalejatega tegevust (joonis 8.1) hulgaliselt artikleid, videoid, taskuhäälinguid. Täpne tegevuste hulk on kirjeldatud teemade viis allpool.

Joonis 8.1. Ülevaade Horisontaalse teemavaldkonna ÜhendPIPi osalejatega üritustest 2023. I poolaastal tegevuse vormi järgi

Kõige suurema osalejate arvuga olid konverentsid, mis seekord toimusid kõik hübriidvormis (kohapeal ja ülekanne). Veebiinfopäevade osaluste keskmine arv ulatus suisa 60 inimeseni ürituse kohta. Koolituste puhul on mõistetav soov hoida rühmad väikestena, et toimuvat paremini sättida vastavaks just nende osalejate vajadustele ja tempole.

Ettevõtluse teemad

Ettevõtluse üldistes teemades toimus ÜhendPIP horisontaalse valdkonna raames:

- Konverents põllumajanduse ärifoorum – 14. juuni
- Infopäev Põllu- ja metsamaade hindamine ning maksustamine – 2. juuni

Teisel poolaastal on tulemas konverents Aasta Põllumees 2023, konverents Maheturg 2023, infopäev ettevõttes teemal taastuvenergia väiketööstustes (mis tuli piisava osalejate puudumise tõttu esimesest poolaastast edasi lükata).

Konverents Põllumajanduse ärifoorum 2023

Aeg: 14. juuni

Koht: Vihula mõisa konverentsikeskus ja veebiülekanne

Osalejad: kokku 93 osalejat, kohapeal 47 ja veebis 46 osalejat. Osalejate hulgas olid valdavalt põllumajandusettevõtete juhid, neile lisaks riigiasutuste ametnikud ja ministriumite esindajad. Lisaks ka meedia ja finantssektori esindajaid.

Leitav veebist: https://www.pikk.ee/sundmus/pollumajanduse_arifoorum-2023/ ja [14.06.2023 EPKK konverents „Põllumajanduse ärifoorum 2023“. – EPKK](https://www.epkk.ee/et/tegevused/14.06.2023-EPKK-konverents-„Põllumajanduse-arifoorum-2023“-EPKK)

Konverents on järelvaadatav: <https://video.saundland.ee/epkk140623/>

Eesmärgiks oli anda osalejatele ülevaade põllumajanduse ärilisest hetkeolukorrast Eestis ning tuleviku tendidest Rohepöörde kontekstis. Ärifoorumil keskenduti majanduse olukorrale ning põllumajandussektori võimekusele kliimaneutraalsuse ja Rohepöörde eesmärkide saavutamisel. Teadmisi jagasid eksperdid erinevatest valdkondadest ning osalejatele pakuti ka praktilist kogemuslugu.

Ettekanded ja lektorid:

- Avasõnad ja sissejuhatav ettekanne. Regionaalminister Madis Kallas
- Eesti Panga majandusülevaade. Eesti Panga majanduspoliitika ja -prognoosi allosakonna juhataja Rasmus Kattai
- Teel kliimaneutraalsuse poole. Keskkonnaministeeriumi kantsler Keit Kasemets
- Sektori väljavaade/rohepöörde väljakutsed. Maaeluministeeriumi asekanter Madis Pärtel
- Toidu varustuskindlus. Maaeluministeeriumi asekanter Alo Aasma
- Agrone roheline tegevusprogramm. OÜ Agrone tegevjuht Margus Muld
- Päeva modereeris Ants Noot (Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja juhatuse esimees)

Kirjalikku tagasisidet andis 93st osalejast 15. Vastanutest 1/3 ehk 5 osalesid veebivahendusel ja 10 osales konverentsil Vihulas. Konverentsi korraldust hindas 100% vastanutest väga heaks. Vihula konverentsikohana sai kiitva tagasiside. Enam kui 90% vastajatest hindas Vihula suurepäraseks või heaks konverentsikohaks. Veebiülekanne kvaliteet oli 80% vastanutest "väga hea" ja 20% vastas, et "hea".

Lektorite ja ettekannete sisu hinnati valdavalt suurepäraseks ja heaks. Kõige kõrgema hinnangu said Rasmus Kattai ja Margus Muld. Teised ettekanded oli kõik sarnaselt positiivse tagasisidega. Päeva moderaator sai väga kõrge tagasiside. 93,3% vastanutest hindasid modereerimist suurepäraseks. Väärtusliku tagasisidena toodi välja:

Kõik, mis oli hästi, oligi hästi. Sisulise kohapealt peaks ärifoorumil siis kordama, kuhu põllumajandus sektor liikuma peaks, mis on visioon, millised on valdkonnad, mida me riigi tasandil järele aitame - toetame ja millele fookus läheb. Seekord see info puudus. Kõik lihtsalt on nii, nagu "pall veereb" ja kogu lugu.

Koht oli kaunis ja toit maitsev. Saali sisenemine oleks võinud toimuda ka ridade tagant, et hilinejad ei häiriks loengu pidajat või kuulajaid.

Meeldejäävaimateks faktideks ärifoorumi päevast toodi:

- Toidujulgeolekuga tegeletakse ja juba on asju ära tehtud.
- Arusaamatu (positiivse väljavaatega?) majandusolukord Eestis, uue valitsuse lubadus põllumeestele uute kliima- ja keskkonnanõuetega mitte liiga teha, ajakava uute seadusaktide vastuvõtmiseks
- Vaatamata regionaalile taastatakse ministeeriumi nimetuses "põllumajandus".
- Hea, et on süsinikuheidet võimalik veelgi vähendada agrotehnilisi ja muid tehnoloogilisi võtteid kasutades, kuigi Eesti tase on juba väga hea. Halb on see, et Eesti on nõustunud, oma madalatele väetise ja taimekaitsevahendite kasutamisele veelgi seda taset vähendama. Põllumeeste omanduses olev mets tuleks võtta süsinikuarvestuses sidujaks ettevõtte süsiniku arvestuses. Kasutusest välja jäänud turvaspõldude eest peaks riik maksma piirkonna keskmist rendihinda.
- Põllumajandusettevõtted panustavad juba rohepöördesse oma raha ja aega ning võrreldes teiste Euroopa riikidega on Eesti põllumajanduse süsinikujalajalg märkimisväärselt madalam. Kui süsinikuheidete vähendamiseks hakatakse rakendama ühetaolisi protsendilisi norme, siis on meie põllumees ebavõrdsest koheldud. Rõõm oli kuulda, et nii minister kui ka kantslerid lubasid Eesti põllumeeste senist tublidust toetada ja seista selle eest, et võetaks positiivselt arvesse meie juba saavutatut. Toetan igati nende pingutusi.
- põllumajandussektori olulisus igapäeva elus
- Kuna ma esindan väikese ja keskmise suurusega ettevõtteid ning mahe sektorit, siis kahjuks tervikpilt keskendus vaid suurtootmisele ja suur tootjatele. Minu ettepanek on siiski analüüside kokku panemise nii ministeeriumi, statistika kui ka EPKK poolepealt küsida tervikpilti, et väiksemad tootjad tunneksid ka et neide tegevust mõõdetetakse ja analüüsitakse.
- Kohanedes äsja alanud uue ÜPP perioodiga on vaja mõelda juba järgmisele, mis algab 2027!

Tuleviku teemadeks toodi välja mõtted:

- Majandusülevaade ja olulisimad tulevased poliitikaemad on alati huvitavad.
- Majandusülevaadet ja rohepöörde teemad seostatuna ettevõtete (ka väikeettevõtete) majandusliku jätkusuutlikkusega.
- Innovatsioon põllumajanduses. Näited, kes midagi teeb ja milles edukas on. Pilt jäi liiga üldiseks.

Kokkuvõttes oli Põllumajanduse Ärifoorum 2023 edukas sündmus, mis täitis oma eesmärgi ja on oodatud sündmus ka järgmistel aastatel.

Põllu- ja metsamaade hindamine ning maksustamine

Aeg: 2. juuni 2023. **Koht:** veebikeskkond Zoom

Osalejaid: 102. Valdav osa osalejatest on registreerinud end füüsiliste isikutena. Täiendavalt on mitmed riigiasutuste esindajad, ministeeriumite töötajad ja haridusasutuste esindajad. Lisaks neile ka põllumajandusettevõtete esindajad.

Leitav veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/48612/> ja [02.06.2023 EPKK infopäev „Põllu- ja metsamaade hindamine ning maksustamine“ KK](#). Infopäev on järeelvaadav.

Infopäevaga anti maa- ja metsaomanikele rohkem teadmisi seoses maade korralise hindamisega ning sellest tulenevate hinnastamispoliitike muutuste kohta. 2022. aastal viis Maa-amet läbi korralise maade hindamise. Maa korraline hindamine on turupõhine maa hindamine, mille tulemusena määratakse igale katastriüksusele ligikaudne maa turuväärtus ehk maa maksustamishind. Eraisikud, ettevõtted, omavalitsused ja riik vajavad maade hinna kohta õiget infot, et tehingud ja maksustamine saaksid toimuda maa väärtusega kooskõlas.

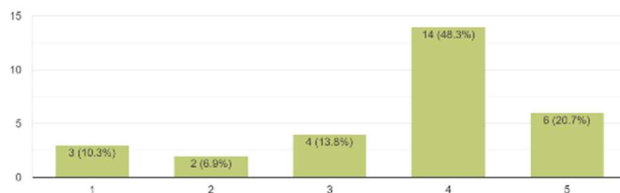
- Korraline hindamine ja tulemused. Britt Suits, Maa-amet
- Maksustamispoliitika ja mõjud maaomanikule. Sulev Liivik, Rahandusministeerium
- Maamaksumäärad 2024. aastaks Saaremaa valla näitel. Pille Pukk, Saaremaa Vallavalitsus

Tagasiside küsimustiku täitis 30 osalenut. Vastanutest 96,6% hindas infopäeva korraldust heaks ja väga heaks.

Tagasisides toodi veel välja:

- Mulle meeldis, kuidas kõik osalised tundusid olevad terve aja ilusti kättesaadaval ja omavahel pädevused teada, et küsimuste vastamiskorra üleandmist oli meeldiv kuulata.
- Aitäh! Sellised ülevaatlikud ja tulevikku heatahtlikult vaatavad seminarid/infopäevad on äärmiselt vajalikud.
- Mina olen nüüd ainult väike tegija oma tarbeks. Huvi pakub kõik maaelu puudutavad küsimused. 2022 käisin Ermis "Metsandusfoorumil". Oli huvitav ja silmaringi avardav ja kasulikku infot ka tavainimesele. Ilusat suvepuhkust!
- Igati hea koostöö sain ühineda hilinemisega, äkki oleks pealelõunane aeg parem
- Korraldus!

Kas saadud teadmised on kasutatavad Teie igapäeva töös/tegevustes?
29 responses

Ettepanekud tulevasteks infopäeva teemadeks:

- Kõik uue valitsuse muudatused ja nende mõju tavainimesele on teretulnud
- Ülevaade uuendustest, mis kaasnevad Regionaalministeeriumi moodustamisega ja sellega seotud mõjud maaelanikkonnale ja -töötajatele, eriliselt põllumajandustootjatele.
- Teemad, mis käsitlevad põllumajandust ja metsandust.
- Kõik teemad erametsa omanikule on kasulikud
- Kõiki uuendusi, mis on seoses maade ja metsadega.
- Maa ja mets, muudatused seadustes, erialased nõustamised
- Taimekaitse, sellega seonduv (vaadates tulevikku)
- Kinnisvara hinnad

Kokkuvõttes oli infopäev oodatud ja kõrgelt hinnatud tagasisidega. Infopäeval osales keskmisest rohkem kuulajaid. Infopäeva teema tõstas küsimusi ja arutelu, mis teeb infopäeva osalejale põnevamaks, mitmevaatelisteks ja laiahaardelisemaks. Siin on mõned aspektid, mida osalejad leidsid infopäevast kasulikuna:

- Maa hindamise protsess: Osalejad said ülevaate korralise hindamise protsessist ja kuidas see mõjutab maa turuväärtust. Nad said aru, et korraline hindamine on oluline

maaomanikele, ettevõtetele, omavalitsustele ja riigile tehingute ja maksustamise tegemiseks õiglase maa väärtuse alusel.

- **Maksustamispoliitika mõjud:** Infopäeval käsitleti maksustamispoliitika olulisust ja selle mõjusid maaomanikele. Osalejad said teadmisi erinevate maksustamisreeglite kohta ning sellest, kuidas need võivad mõjutada nende maa väärtust ja maksukohustusi. See aitab neil paremini planeerida oma finantse ja mõista maksustamise tagajärgi.
- **Maamaksumäärad:** Infopäeval jagati konkreetsete näidete ja Saaremaa valla põhjal infot maamaksumäärade kohta tulevasteks aastateks. Osalejad said ülevaate maamaksumääradest ja sellest, kuidas need võivad mõjutada nende maade kasutamist ja investeringuid. See teave aitab neil paremini planeerida oma eelarvet ja teha teadlikke otsuseid.
- **Praktilised näited ja kogemused:** Infopäev pakkus osalejatele ka praktilisi näiteid ja kogemusi maa hindamisest, maksustamisest ja poliitikamuudatustest. See aitab neil paremini mõista, kuidas teooriad ja määrused rakenduvad reaalses elus ning kuidas neid teadmisi saab oma igapäevases tegevuses rakendada.

10% aastase kasvu piirangu rakendamine

Objekt	Maamaks 2023. aastal	Arvutatud maksimaalne maamaks 2024. aastal*	2023 +10% (+5€ kui 10% alla 5€)	Eeldatav maamaks 2024. aastal
Maaühendusmaa (põllumaa) Peipsiääre vald 169177 m ²	73,4	380,89 (5,5%)	80,74	80,74 (2023 + 10%)
Maaühendusmaa (metsamaa) Kuusalu vald 42887 m ² , metsatünn	21,39	14,48 (2,4%)	23,53	14,48 (2024 uus hind ja uus määre)
Elanumaa Kose vald 997 m ²	37	291,235 (10,5%)	35,2	37 (2023 + 5€)
Tootmismaa/ärimese Pärnu linn 8279 m ²	386,01	1522,3 (1%)	424,61	424,61 (2023 + 10%)

Lisaks ülaltoodud punktidele töid osalejad välja ka infopäeva korralduse kvaliteedi ning esinejate pädevuse ja info kättesaadavuse. Osalejad hindasid üldiselt infopäeva positiivselt ning leidsid, et see oli kasulik vahend teadmiste täiendamiseks ja praktiliste nõuannete saamiseks maa- ja metsandusalastes küsimustes.

Juhtimisõpe

Ettevõtte juhtimise teemal toimus horisontaalse valdkonna raames esimesel poolaastal:

- Kaks täienduskoolitust inimeste ja organisatsiooni juhtimisest – 10. mai ja 12. juuni
- Ühepäevade täienduskoolitus Tootmise planeerimine 16. märts
- Kahepäevane täienduskoolitus Tootmisjuhi arenguprogramm - 28.-29. märts
- Kahepäevane täienduskoolitus Esmatasandi juhi juhtimisoskuste treening 6.-7. juuni
- Kahepäevane koolitus noorte põllumajandusjuhtide väljaõppeks Liidrite kool - 19.-20. juuni,

Korraldamisel on veel põllumajandusjuhtide õpiring, infopäev „Esimene põlvkonna kogemus“, koolitus „Põllumajandusettevõtte (töö)keskkonna arendamine“, Liidrite kooli üks koolitustsükkel (Liidrite kool jätkub ka ÜhendPIP-2 raames). Koolitused seerias „Raha juhtimine. Inimeste juhtimine“ on kavandatud 6. septembril ja 4 oktoobril.

Organisatsiooni ja inimeste juhtimine

Aeg: 10 mai ja 12. juuni. Täiendkoolituse 2 päeva moodustas kokku ühe õppetsükli juhtimise terviku mõistmiseks, kuid osalemine oli võimalik ka üksikute päevade viisi.

- 10. mai – täienduskoolitus **Organisatsiooni** juhtimine (1. päev)
- 12. juuni – täienduskoolitus **Inimeste** juhtimine (2. päev)

Korraldaja METK, Koolitaja Ivar Raav, Juhtimisjalajalg OÜ

Koht: Ravila mõis, Harjumaa, Kose vald.

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/series/juhtimine-2023/>

Osalejate arv: 10. mai – 11 inimest ja 12. juuni – 10 inimest.

Koolituste eesmärgiks on pakkuda põllumajandustootjatele tuge juhi töö olemuse süsteemsel mõtestamisel. Koolitusel vaadeldakse nii juhi isikust tulenevaid oskuseid, kui ka organisatsiooni toimimise mõtlemist.

Koolituse esimesel päeval räägiti organisatsiooni kui ettevõtte või tööüksuse juhtimisest (juhi ülesanded, meeskonna ja organisatsiooni arenguetapid, eesmärgistamise tehnikad) ning teisel päeval inimeste juhtimisest (Liidri olemusest, emotsioonidest ja vajadustest ning suhetest väga erinevatest aspektidest.

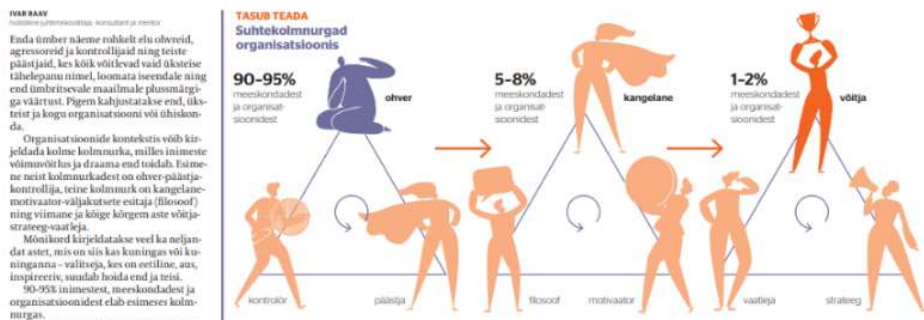
Esimesel koolituspäeval osalenud juhtidega sai erilist fookust grupi soovil erinevate rollide vahel liikumise oskuse arendamine. Näiteks juhtimine spetsialisti ja juhi rolli vahel, oma juhtimistöö üleandmine järeltulevatele juhtidele, oma juhi juhtimine ja enda eest seismine. Ehk lühidalt rollide fookus ja rollide teadlik vahetamine ning enda isiku eristamine rollifunktsioonidest.

Teisel koolituspäeval osalenud juhtidega arutlesime juhtimise osa üle, mis peamiselt puudutab juhi suhet iseendaga ning suhet teiste inimestega. Juhi austus teise inimese vastu ning huvi inimese sisemaailma vastu on inimeste eduka juhtimise ehk mõjutamise peamine eeldus.

Korduva vajadusena tuli välja tasakaalu otsimine juhipoelse sekkumise (aitamine, ette ütlemine, õpetamine) ning töötajal iseseisva vastutuse võtmise vahel. Usun, et tasub järgmistel koolituspäevadel ja koolituste tellimisel kindlasti silmas pidada vajadust sellele teemale suuremat tähelepanu pöörata, jagada osalejate vahel kogemusi ja saada teistest sektoritest ideid. Samas sektoris sel teemal arutledes on oht, et jõutakse nullpunkti, kus „meie valdkonnas lahendusi pole“. Igas valdkonnas on lahendused ja küsimus on valdkondade üleses kogemuste vahetuses.

Kuidas liikuda ohvrimentaliteedist töönaudingusse?

Aastaid tagasi defineeris Stephen Karpman draamakolmnurga, mille esimest astet ehk ohver-päästja-agressor on rohkelt kasutatud alkoholismiküüsis vaevlevate perede kaassõltuvuse kirjeldamiseks. Kuid paraku on taolised sõltuvussuhted väga tüüpilised ka organisatsioonides, olgu tegu siis äriorganisatsiooni, haridusasutuse, erakonna või mittetulundusühinguga.

Osalejate **tagasiside** koguti mõlemal koolitusel suuliselt tagasisideringi käigus, kus igaüks nimetas teema, mis sellel korral enim meelde jäi või kõnetas. Rahulolu koolituse ja koolitajaga kinnitab see, et samad osalejad registreerusid ka teisel poolaastal toimuvatele juhtimiskoolitustele. Kõige rohkem tegid meeolehärra mõisa jahedad ruumid ning järgmisteks koolitusteks tuleb leida uus lahendus. Osalejate rühm ca 10 inimest on sellistel koolitustel optimaalne, nii on igaühel julgust ja aega oma mõtteid-küsimusi välja tuua. Siiski tasub koolituse teavitamisega vaeva näha, et see rohkemaid huvilisi kõnetaks.

Soovitus edaspidiseks: luua võimalusi praktiliste juhtimisteemaliste arutelude pidamist teiste valdkonnas tegutsevate juhtidega, et kuidas juhitakse oma aega ja rollikonflikte juhi töölaual. Küllastades erinevaid teisi maaelu valdkonna ettevõtteid, võiks ühe teemana alati sisse tuua ka organisatsiooni ja inimeste juhtimise väljakutsed ja lahendused tolles organisatsioonis – nt mismoodi juhitakse oma aega, oma erinevaid tööülesandeid, kuidas süstematiseeritakse tegemiste loetelu jms. Selliste kogemuste vahetamistega leitakse rollide vahel hüppamisele üheskoos lahendusi ja saadakse ka tuge ja mõistmist, et osaleja ei ole teinud midagi valesti, vaid väljakutsetega seisavad silmitsi ka teised. See aitab normaliseerida juhi igapäevaelu ja väljakutseid.

Tootmise planeerimine

Aeg ja koht: Koolitus toimus 16.03.2023, veebis (Zoom). **Korraldaja:** Eesti Toiduainetööstuse Liit, Läbiviija: TJO Konsultatsioonid OÜ. Koolitaja: Urmas Ruubel, OÜ TJO Konsultatsioonid konsultant

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/taienduskooolitus-veebis-tootmise-planeerimine/>

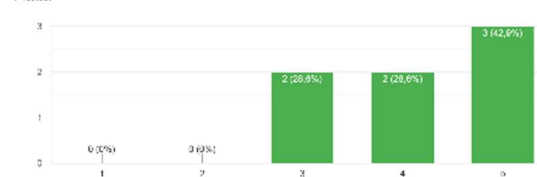
Koolituse eesmärgiks oli anda osalejatele praktilisi ja igapäevaseks tööks vajalikke teadmisi ning oskusi oma rolli veelgi paremaks täitmiseks; anda edasi erinevate organisatsioonide kogemusi kaasaegsete juhtimismeetodite rakendamiseks; võimaldada diskussiooni ja rühmatööde käigus saada ja vahetada omavahelisi praktilisi kogemusi.

Osalejate arv 20. Koolitus oli mõeldud ettevõtete ja organisatsioonide tootmisjuhtidele ning tootmisjuhi rolli täitvatele juhtidele.

Osalejate tagasiside oli positiivne, tagasiside andis 7 osalejat. Hinnangud nii korraldajale kui koolitajate head ja väga head. Üks osaleja märkis, et oleks vajanud rohkem aega esitatu läbimõtlemiseks enda jaoks.

Kaasa võetud märksõnadena toodi välja: tootmisplaneerimise erinevad meetodid; ülekoormus / alakoormus; sain päris palju uut infot mis aitab minu tööd paremini organiseerida.

Kuivõrd on saanud teadmised kasutatavad igapäevases töös?
7 vastust

Tootmisjuhi arenguprogramm

Aeg ja koht: Koolitus toimus 28.-29.03.2023 Tallinnas. Väike-Paala ärihoones

Korraldaja: Eesti Toiduainetööstuse Liit, Läbiviija: TJO Konsultatsioonid OÜ. Koolitaja: Urmas Ruubel, OÜ TJO Konsultatsioonid konsultant

Teave veebis: https://www.pikk.ee/sundmus/tootmisjuhi-arenguprogrammi_koolitus/

Koolituse eesmärgiks oli anda osalejatele ülevaade tootlikkust pärssivatest teguritest ja tootmise efektiivsuse tõstmist võimaldavatest võtetest, mille rakendamine on lihtne ja jõukohane igale organisatsioonile.

Osalejate arv: 15. Koolitus oli mõeldud ettevõtete ja organisatsioonide tootmisjuhtidele ning tootmisjuhi rolli täitvatele juhtidele. Valdavalt osalesid toidutootmise ja –töötlemise ettevõtete esindajad.

Tagasiside andis kahepäevasele koolitusele vaid 2 inimest, kes mõlemad kinnitasid teadmiste kasutatavust käimasolevates töodes, nt efektiivsuse tõstmisel läbi raiskamiste vähendamise.

Esmatasandi juhi juhtimisoskuste treening

Aeg ja koht: kahepäevane täienduskoolitus toimus 6.-7. juuni, veebis

Korraldaja: Eesti Toiduainetööstuse Liit, Läbiviija: DVSP Consulting OÜ, Koolitaja: Dmitri Volov

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/esmatasandi-juhi-koolitus/>

Osalejate arv 14. Osalesid toidu tootmise ja käitlemisega seotud ettevõtete töötajad. Koolitus oli ennekõike mõeldud tootmisettevõtete uutele või vähese juhtimiskogemusega esmatasandi juhtidele, kelle oskused ja teadmised juhirolli täitmiseks vajavad arendamist.

Tagasiside andis 12 osalejat (14-st), mis oli erakordselt suur osakaal. Osalejad andsid väga kõrge hinnangu nii teemakäsitlusele kui korraldusele, omandatud uutele teadmistele (hinne 5 – 83% vastanutest) ja õpitu rakendatavusele (hinne 5 – 75%).

Näide õpitut: „SMART; hamburgeri mudel, erinevad juhtimisstiilid erinevateks situatsioonideks; juhtimisstiili küsimustik; konkreetne sõnastus, et juhtimistööd peab väärtustama ja spetsialisti tööst lahti laskma oma ülesandeid delegeerides. Samuti seda, et peab oma tööülesanded kategoriseerima (A-alati teen ise; B-vajadusel delegeerin, kontrollin tihti, C-jne).“

Täiendavalt oodatakse edaspidi juhtimisstiilide käsitlemist ja: „Võiks teha koolituse teemal, kuidas juhtida järgmist taset. Kuidas juhtida teisi juhte? Kvaliteedijuht peab oma töös hakkama saama nii alluvate, tootmistöötajate, aga ka teiste juhtidega ja oma sõnumid koosolekul teistele juhtidele kohale viima. Kuidas seda teha paremini?“

Koolitus Liidrite Kool

Kahepäevane täiendkoolitus Noorte põllumajandustootjate väljaõpe Liidrite kool **toimus** 19.-20. juunil 2023.a. Täiendkoolituse esimene päev toimus kontaktsena Saku Vallamaja saalis. Täiendkoolituse teine päev toimus veebis Zoom keskkonnas.

Korraldaja MES koostöös Eestimaa Talupidajate Keskliiduga. Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/noorte-pollumajandusjuhtide-valjaope-liidrite-kool-suvekool/>

Osalejate arv: 11 nii kohapeal kui ka veebis

Koolituse eesmärk on muuta osaleja efektiivsemaks juhiks olenemata olukorrast. Koolituse rõhk oli praktilistel harjutustel, mis näitlikustavad ning aitavad inimestel saada aru, kuidas õpitud põhimõtteid ja printsiipe kasutada oma igapäevaelus.

“Liidrite kool” kõikides loengutes oli fookus praktikatele, mida õppijad saavad oma igapäevatoos kasutada. Koolituse esimesel päeval, mil toimus koolitus pealkirjaga “Juhtimise põhimõtted lahinguväljal” oli koolituse põhifookuses, et probleemi lahendamine muutub lihtsamaks kui on olemas kindlad teadmised, oskused ning õige mõtteviis. Koolituse raames tutvustati osalejatele juhtimise printsiipe ning nelja lahingureeglit, mis aitavad edu saavutada igas olukorras – tööl, kodus ja lahinguväljal. Elades nende põhimõtete järgi ning kasutades õpitud teadmisi, oleme täielikult veendunud, et ei satuta enam kunagi olukorda, kus ollakse nõutu ja ei oska probleemide lahendamiseks midagi ette võtta. Koolitus andis osalejatel praktilised tööriistad, mida saab vajadusel kasutada. Koolituse teisel päeval rääkisime osalejatega lugemise, töötubades osalemise, koolitustel ja mentorite otsimise kui kasvuvõimaluste eelise loomiseks.

Õppekava elluviimisel olid siiski ka mõned väljakutsed, mis olid tingitud lühikese ja intensiivne koolituskava rakendamisest. Tulevikus peaks kaaluma koolituse läbiviimiseks lisaks kontaktõppele ka teisi viise - veebiteel osalemise võimaldamine, videoloengud, iseseisev töö ja meeskonnatöö.

Üldiselt oli osalejate tagasiside koolitusele hea ja leitakse, et koolituskava on sisukas teoorias, kuid samas ka praktiline, mis toetab neid nende igapäevatoos. Kiideti formaati, kus samast teemast huvitatud kohtusid mitmel korral ja õpiti tundma üksteise tegevusalasid ning omadusi. Lisaks sooviti rohkem grupiga sotsiaalse suhtlemise/võrgustamise võimalust.

Kokkuvõtteks, "Liidrite kool" andis osalejatele tugeva aluse nii praktiliste kui ka teoreetiliste juhtimisoskuste arendamiseks. Koolituse formaat ja sisu said osalejatelt positiivse tagasiside, kuigi mõned aspektid, nagu õppeviiside mitmekesistamine ja sotsiaalse suhtlemise võimaluste suurendamine, vajavad edaspidist täiendamist.

Keskkonna teemade tegevused

Üldiste keskkonnateemadena korraldati ÜhendPIPI horisontaalses valdkonnas esimesel poolaastal

- Konverents Keskkonnafoorum 2023 –14. veebruar
- Infopäev Kliimapoliitika kokkulepped ja mõju põllumajandusele –03. aprill
- Täienduskoolitus Põllumajandusliku biomassi ressursid taastuvenergia tootmiseks – 11. aprill,
- 40-tunnine täienduskoolitus Biomajandus, innovatsioon ja kliimaneutraalsus – aprill ja mai.
- Infopäev Süsinikupõllundus –18. mai
- Infopäevad ettevõttes: Ökosüsteemi teenused –6. juuni, 7. juuni
- Infopäev ettevõttes Mahetaimekasvatus –20. juuni.

Teisel poolaastal juba toimus mahetaimekasvatuse katsete tutvustus 7. juulil METKi Kuusiku katsekeskuses. Tulemas on koolitus „Ringmajanduse väärtusahelad“ ja üks veebiinfopäev välislektoriga mahetaimekasvatases (külvikorrad).

Keskkonnafoorum 2023

Aeg ja koht: 14. veebruar 2023. Europa hotell Hestia konverentsikeskus

Osalejaid: kokku 172 osalejat, neist kohapeal 18 osalejat ja veebis 154. Osalejate hulgas oli mitmed põllumajandusettevõtete esindajad, erinevate ministriumite töötajad, haridusasutuste õppejõud ja töötajad, riigiasutuste ametnikud ja füüsilised isikud.

Sündmus leitav veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/epkk-konverents-keskkonnafoorum-2023/> ja [14.02.2023 EPKK konverents “Keskkonnafoorum 2023” – EPKK](https://www.pikk.ee/sundmus/epkk-konverents-keskkonnafoorum-2023/). Konverents on järelvaadatav: <https://video.saundland.ee/keskkond23/>

Eesmärk: Keskkonnafoorumi eesmärgiks on kajastada keskkonna ja kliimapolitika valdkonna teemasid põllumajanduse ja toidutootmise kontekstis.

Sel korral oli fookuses roheleppe ja kliimaeesmärgid ning süsinikupõllumajandus. Kuivõrd märtsis toimusid Riigikoguvalimised, said aruteluringis “Kuidas saavutame põllumajanduse keskkonna- ja kliimaeesmärgid?” sõna kuue erakonna keskkonnaministri kandidaadid.

I osa Rohekokkuleppe- ja kliimaeesmärgid

- Avasõnad – Mae Alviste, EPKK keskkonnatoimkonna esinaine
- Rohekokkuleppe eesmärgid ja nende saavutamine – Juozas Olekas, Euroopa Parlamendi liige
- Põllumajanduslike kliimaeesmärkide täitmine Euroopa riikides – Niall Curley, COPA-COCEGA keskkonnapoliitika nõunik
- Põllumajanduse ja maakasutussektorite kliimaeesmärgid – Mart Kiis, Keskkonnaministeeriumi kliimaosakonna nõunik

II osa Süsinikuturg põllumajanduses

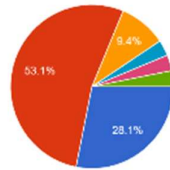
- Vabatahtliku süsinikuturu võimalused põllumajanduses – Valeria Forlin, Euroopa Komisjoni kliimapeadirektoraadi ekspert
- Panga vaade süsinikuturule – Artur Leemet, Swedbank AS
- Süsiniku jalajälje hindamise meetodikad ja kogemused – Sirli Pehme, Civitta

Arutelu „Kuidas saavutame põllumajanduse keskkonna- ja kliimaeesmärgid?“

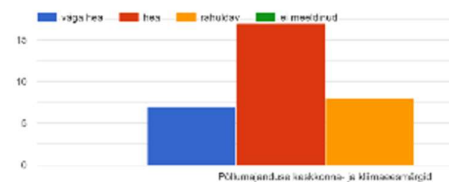
- Madis Kallas, keskkonnaminister (SDE)
- Urmas Kruuse, maaeluminister (Reformierakond)
- Erki Savisaar, Riigikogu liige (Keskerakond)
- Heiki Hepner, Riigikogu liige (Isamaa)
- Merry Aart, Riigikogu liige (EKRE)
- Züleyxa Izmailova (Eesti 200)
- Karl Lindam (Aru Põllumajanduse OÜ)

Tagasiside täitis 32 osalejat. Nendest valdav enamik ehk 90% osales konverentsil veebivahendusel. Lektorite ettekannete sisu hinnati valdavalt “väga heaks” ja “heaks”, mõned üksikud hinnangud olid madalamad. Arutelupaneeli hinnati 17 korral väga heaks, 7 korral heaks ja 8 korral rahuldavaks.

Kuidas jäite rahule konverentsi üldise korralduse ja/või videoülekanne kvaliteediga
32 responses

Palun andke hinnang toimunud arutelupaneelile

Teemad, mida järgmistel sündmustel vastanud soovivad kuulda:

- Toidujulgeolek
- Väetiste kasutamine
- Kuidas realistlikult viia ellu rohelepet ilma põllumajanduslikku elu Euroopas ja eelkõige Eestis hävitamata
- CO2 arvestamise meetodika
- Põllumajanduse mõju õhusaasteainete heidetele
- Ikka kliimast ja seoses sellega taaskasutusest
- Permakultuur ja muu (süntroopiline, taastav ehk agro-ökoloogiline põllumajandus)

Tagasisides märgiti veel:

- Väga huvitava rakursiga ettekanded olid kõik, aga kõige enam kõnetasid LULUCF arvutused Eesti metsa kontekstis (diskussioon Mart Kiis'ga) ja Swedbank'i ettekanne süsinikuturu kontekstis
- Oluline on ühiskonnale anda teada, et ohutu toit saadakse ja toidu julgeolek saavutatakse keskkonnasõbralikult hoitud ja kasutatud põllult, kasvuhoonest, metsast või veekogust - mitte suurtest kaubanduskeskuste poodidest. Mõeldes ja käitudes targalt ning keskkonnahoidlikult, vähendades tarbimist - tagame jätkusuutliku arengu nii Eestis kui ka Euroopas looduse, põllumajanduse, metsamajanduse ja ülejäänud elukeskkonnas. Vastasel juhul me hävitame üha kiiremas tempos lõppkokkuvõttes iseennast.
- Rohepööre on hea asi ja ma toetan seda igati. Aga... reaalsusel ja utoopial on suur vahe. Võiksime jääda ikka reaalsuse piiridesse ja mitte kõike rahaks pöörata. Alustaks näiteks puhtamast elukeskkonnast (eriti Lõuna-Euroopas), saaste vähendamisest (suurtes tööstusriikides), maailma puhtamaks koristamisest (plastiksaared, pinnasereostus) jne. Me võime siin Euroopas mõelda ja teha mida iganes kliima muutuste takistamiseks, aga me ei ole kõikvõimsad ja ei suuda maailma kunagi päästa. Loodus toimetab omaette ja kliima on olnud miljoneid aastaid muutumises ilma inimestetagi.

Sündmusel oli mitu kasulikku aspekti:

- Teadlikkuse suurendamine: Sündmus pakkus väärtuslikku teavet roheleppe ja kliimaeesmärkide kohta, mis aitab põllumajandustootjatel ja teistel sektori osalistel paremini mõista nende eesmärkide tähtsust ja vajalikkust.

- Ekspertteadmised: Esinejate hulgas oli Euroopa Parlamendi liikmeid, keskkonnapoliitika nõunikke, pangaeksperte ja teisi asjatundjaid. Nende esitlused ja arutelud pakkusid põllumajandussektorile väärtuslikke teadmisi ja praktilisi näpunäiteid keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamiseks.
- Süsinikuturu võimaluste tutvustamine: Sündmusel käsitleti süsinikuturu võimalusi põllumajandussektoris. See võib anda põllumajandustootjatele uusi võimalusi süsinikujalajälje vähendamiseks ning võimaldada neil saada majanduslikku kasu süsinikukrediitide müügist.
- Poliitiline arutelu "Kuidas saavutame põllumajanduse keskkonna- ja kliimaeesmärgid?" pakkus võimalust erinevate erakondade keskkonnaministri kandidaatidel arutleda erinevate poliitikameetmete üle. Selline arutelu võib viia uute ideede ja lähenemisviiside väljatöötamiseni, mis võivad olla kasulikud põllumajanduse sektorile.

Sündmusel keskenduti olulistele keskkonna teemadele ja aruteludele, mis aitasid suurendada teadlikkust keskkonna- ja kliimaeesmärkidest põllumajanduse sektoris ning tutvustasid uusi võimalusi süsinikupõllumajanduse valdkonnas. See võimaldas põllumajandustootjatel, poliitikutel ja teistel huvitatud osapooltel jagada teadmisi ja kogemusi ning leida koostöös lahendusi keskkonna- ja kliimaprobleemidele.

Kokkuvõttes saame väita, et Keskkonnafoorum oli edukas konverents, mis sai kõrge hinnangu nii korralduse kui sisu poolelt. Foorumil oli veebis osalemise osakaal oluliselt kõrgem tavapärasest. Kas selle põhjustas sündmuse läbiviimise asukoht või ajastus, ei oska järeldada.

Kliimapoliitika kokkulepped ja mõju põllumajandusele

Aeg: 3. aprill 2023 Koht: ZOOM

Osalejaid: 49 osalejat. Osalejate hulgas oli mitmed põllumajandusettevõtete esindajad, erinevate ministeeriumite töötajad, haridusasutuste õppejõud ja töötajad, riigiasutuste ametnikud ja füüsilised isikud.

Sündmus veebis leitav: <https://www.pikk.ee/sundmus/kliimapoliitika-kokkulepped-ja-moju-pollumajandusele-2/> ja [03.04.2023 EPKK infopäev „Kliimapoliitika kokkulepped ja mõju põllumajandusele“](#). Infopäev on järelvaadatav.

Infopäeva eesmärgiks on anda ülevaade erinevatest arengutest kliima- ja keskkonnapoliitikate valdkonnas ja tutvustada uusi õiguslikke algatusi.

Peaasjalikult tutvustasid uusi keskkonna- ja kliimapoliitikaalaseid õiguslikke algatusi Keskkonnaministeeriumi esindajad. Tähelepanu pöörati eelkõige Euroopa Liidu ülestele initsiatiividele, mis on alles läbirääkimiste tasemel ega ole veel õiguslikult siduvad, kuid mis jõustumisel mõjutavad põllumajandusettevõtteid olulisel määral.

Ettekanded ja lektorid:

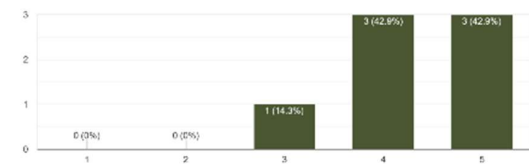
- Tööstusheite direktiivi muutmine. Pärtel Niitaru, Keskkonnaministeeriumi keskkonnatehnoloogia osakonna nõunik

- Looduse taastamise määrus. Kadri Möller, Keskkonnaministeeriumi looduskaitse osakonna nõunik
- Süsiniku sertifitseerimise määrus. Laura Remmelgas, Keskkonnaministeeriumi kliimaosakonna nõunik
- Kestlikud investeeringud. Aire Rihe, Keskkonnaministeeriumi keskkonnakorralduse ja välissuhete põhiüksuse nõunik
- Mullatervise direktiivi ettepanek. Aire Rihe, Keskkonnaministeeriumi keskkonnakorralduse ja välissuhete põhiüksuse nõunik
- Raskeveokite CO2 heitenormide määrus. Silver Sillak, Keskkonnaministeeriumi kliimaosakonna nõunik
- Uued aretustehnikad. Triin Sellis, Keskkonnaministeeriumi looduskaitse osakonna peaspetsialist
- Rohepöörde raport. Ants-Hannes Viira, Eesti Maaülikooli vanemteadur

Tagasiside:

Kliimapoliitika kokkulepped ja mõju põllumajandusele infopäeva tagasiside küsimustiku täitis 8 osalejat. Tagasiside infopäeva lektoritele ja ettekannetele on väga kõrgete punktidega. Kõige kõrgemad punktid said Laura Remmelgas ja Triin Sellis oma ettekannetega.

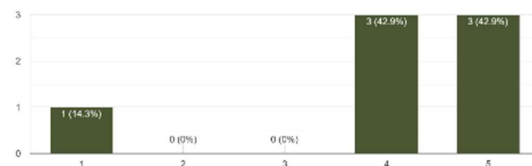
Kulvõrd saite infopäeva käigus uusi teadmisi?
7 responses

Osalejatest enam kui 80% ütlesid, et said uusi teadmiseid ja kasutavad neid ka edaspidi oma igapäevatoos.

Tagasisides toodi välja järgmised teemad, millede käsitlemist infopäevadel tulevikus oodatakse:

Kas saadud teadmised on kasutatavad Teie igapäeva töös/tegevustes?
7 responses

- Kõiki põllumajandusega seotud uuendused
- Keskkonna teemad, võrdlused meilt ja mujalt, uuendused
- Turvasmuldadel majandamine, agrometsandus (välislektorid, et teada, mida mujalt tehakse)

Kokkuvõte ja analüüs: Sisukas ja pikk infopäev täitis oma eesmärgi, sai väga positiivse tagasiside korraldusliku ja sisulise poole pealt. Registreerunud näitasid üles huvi järelevaatamise võimaluse kohta. Järelevaatamise võimalus märgiti ka tagasisides ootusena. EPKK soovib oma infopäevad salvestada, et sisu saaks jagada pikemalt ja info leviks laiemalt ja kaugemale kui vaid infopäeval registreerunutele. Samas on sündmuste toimumise jaoks jätkuvalt oluline, et osalejad oleksid ka infopäeva toimumisasjal kohal.

Koolitus Põllumajandusliku biomassi ressursid taastuenergia tootmiseks

Toimumise aeg: 11.04.2023, auditoorne koolitus Tartus, Maaülikoolis

Osalejaid kokku: 15. Koolituse kohta saadi infot otsepostiga (email), EMÜ kodulehelt, pikk.ee, FB. Osalejaid oli registreerunud kolmandiku võrra rohkem, kui kohale tuli

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/pollumajandusliku-biomassi-ressursid-taastuenergia-tootmiseks/>

Sisu lühikokkuvõte: Päeva esimest poolt kattis Rando Värnik ja teises pooles jätkas Mait Kriipsalu..

Lektor Rando Värnik ja teemad: Biogaasitootmise sisendid, biogaasi tootmiseks sisendite kombineerimine, biometaani tootlikkus sisenditest, piirkonna biogaasitootmise potentsiaal lähtuvalt ressursiarvestusest, Võimalikud ärimudelid biometaani tootmisel, koostöö võimalused ja ärimudelid erinevate bioressursi (biojätmete ja põllumajanduse kõrvaltoodangu, toidutööstuste) vahel.

Lektor: Mait Kriipsalu ja teemad: Biokäitlemine üldiselt. Anaeroobne kääritamine, metaane kääritamine. Metaani hoiustamine. Käärimisjääk ehk digestaat ning selle kompostimine. Käärimisjäakidest toodete saamine ning nõuded ja jäätmekoodid.

Tagasiside: Lektoritega ja korraldusega oldi väga rahul. Osalejad hindasid lektoreid ja koolituse korraldamist 5 palli süsteemis – kõik said maksimumpunktid. Kuna teema oli väga aktuaalne ja osalejatel oli väga palju küsimusi, siis tegelikkuses koolitus oli rohkem kui 1 täistund pikem. Viimane tund oligi seminari vormis, kus küsimusi oli nii palju, et oleks vaja olnud veel ühte päeva.

Mainiti, et info oli väga informatiivne ning andis palju teadmisi selles vallas juurde. Samuti saadi aimu kuidas peaksid toimetama väiksemad maamajanduse ettevõtted, et saada biomassi kasutada.

Edasised toimetamised: Peaksime biomassi osas tegema rohkem koolitusi. Kuna biomass iseendast on lai teema ja seda saab erinevatest valdkondadest: puidust, toidust, muudest põllumajandusjääkidest, loomade väljaheidetest jne, siis tuleks valida üks kindel valdkond, näiteks puit ja sellest saadav biomass ja nii teha iga valdkonna osas eraldi koolitus. Selline üldine koolitus on ka informatiivne, kuid tekitab liiga palju küsimusi, sest auditooriumis on erinevate valdkondade esindajad.

Biomajandus, innovatsioon ja kliimaneutraalsus

Aeg: 40 akadeemilise tunni kestusega koolitus oli jaotatud kolmeks tsükliks: 03.-05.04.2023; 17.-19.04.2023; 22.-23.05.2023.

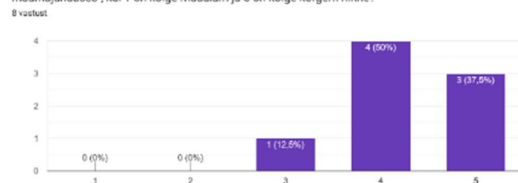
Korraldaja Eesti Maaülikool, koolitajad Rando Värnik (Bio- ja ringmajandus), Taimi Plado (Innovatsioonijuhtimine), Karin Kauer, Allan Kaasik, Toomas Tõrra ja Jelena Aav (Kliimaneutraalsus)..

Osalejaid 14

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/biomajandus-innovatsioon-ja-kliimaneutraalsuse-saavutamine-maamajanduses/> ning EMÜ õppeinfosüsteemis.

Koolitus andis teadmisi maamajandusega tegelevatele ettevõtetele bio- ja ringmajanduse, innovatsiooni ja kliimaneutraalsuse saavutamise seotud küsimustes. Tagasisidena andsid osalejad teada, et koolitus oli väga informatiivne, kohati küll raske mõista, kuna uued rohesuunad ja -tegevused nõuavad palju teadmisi.

1. Millise hinne annate koolituse "Biomajandus, innovatsioon ja kliimaneutraalsuse saavutamine maamajanduses", kui 1 on kõige madalam ja 5 on kõige kõrgem hinne?

Kindlasti oleks vaja jätkukoolitust just ringmajandus ja innovatsiooni teemal ning tõenäoliselt ka praktiliselt mõne põllumajandusettevõtte näitel. Paljudele tegi muret see, et kui ollakse väiketootja, et kas need investeeringud ikka tasuvad ära ja koolitusel arutati ka ühistevõtte võimalusi. Paljudel osalejatel oli alguses veidi skeptiline meel kogu selle rohemajanduse

teema peale. Koolituse lõpus siiski oldi nõus, et muudatusi on vaja ja saadi suunised kuidas edasi tegutseda, kas siis ise või palgates nõustajad ja/või tegijad.

Süsinikupõllundus

Aeg: 18. Mai 2023 ja Koht: veebikeskkond Zoom

Osalejaid: 50. Osalejateks on põllumajandusettevõtete esindajad, riigiasutuste ametnikud, ministeeriumite töötajad, haridusasutuste töötajad ja füüsilised isikud.

Leitav veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/susiniakupollundus/> ja [18.05.2023 EPKK infopäev „Süsinikupõllundus“](#)

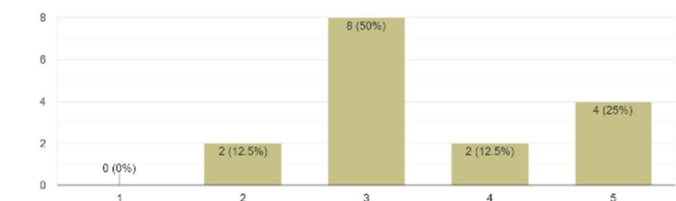
Süsinikupõllundus on küllaltki uus termin, mis on Euroopas laiemat kõlapinda saanud pärast strateegia „Talust taldrikule“ avaldamist. Selles strateegias teatas Euroopa Komisjon, et avaldab 2021. aasta lõpus süsinikupõllunduse algatuse, mille eesmärk on edendada uut rohelist ärimudelit, mis loob põllumajandustootjatele uue sissetulekuallika.

Päevakavas:

- Mis on süsinikupõllundus? - Endla Reintam, Eesti Maaülikool
- Kuidas arvestada ja mõjutada põllumajanduse süsiniku jalajälge? - Alar Astover, Eesti Maaülikool
- eAgronomi süsinikuprogramm - Mario Mutli, eAgronom
- Agreena süsinikuprogramm - Thomas Gent, UK farmer

Tagasiside: Tagasiside küsimustiku täitis 16 osalejat. Osalejad hindasid korraldusliku poole väga heaks ja heaks. Kõik ettekanded said kõrge tagasiside. Kõige kõrgemalt hinnati Endla Reintam ettekannet süsinikupõllunduse teemal. Osalenud hindasid saadud teadmisi praktilisteks. Samas enamik vastatutest hindas igapäevatoos kasutatavust üsna keskpäraseks. Kolmandik vastanutest leidis, et kindlasti kasutab saadud teadmisi oma igapäevatoos.

Kas saadud teadmised on kasutatavad Teie igapäeva töös/tegevustes?
16 responsee

Edaspidi ootavad osalejaid sündmustel järgmiseid teemasid:

- Hea põllu-, maa- ja metsamajanduse tavade sertifikaadid
- Oleme palju süsinikukasutust vähendanud, mis on paremaks läinud?
- Süsiniku jalajälg põllumajandusloomade kontekstis
- Rohepööre
- Keskkonnasõbralik majandamine
- Sooviks rohkem eri teadlastelt nõuandeid huumusbilansi kohta, rajatavate rohumäärade kohta, saagikuse tõstmise kohta väiksemalt pinnalt ilma ökosüsteemi kahjustamata.
- Kuidas leida vahendeid nõuete täitmiseks, kui investeeringumeetmed on kasinad. Üleüldine teema oleks aga maaelu võimalikkus, kui haldusreformiga maaelu hävitatakse.
- Noortele suunatud infopäevi võiks rohkem olla, kuidas alustada elu-äri-äraelamist maapiirkonnas.
- Täppisaretus ja uued aretustehnikad

Kokkuvõtteks saab öelda, et infopäev oli uudsel ja põneval teema, mille vastu suur huvi, sest teemast on räägitud, aga veel mitte piisavalt. Infopäeval esitati küsimusi ja anti sisukaid kommentaare. Tagasisides toodi välja huvitavaid ja korraldajale väärtuslikke ettepanekuid tulevikus oodatud infopäevadele.

Ökosüsteemi teenused

Infopäevad toimusid 06.06 Põlgaste talus Võrumaal ja 07.06 Pajumäe talus Viljandimaal

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu koostöös Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskusega

Teave veebis:

- 06.06: <https://www.pikk.ee/sundmus/okosusteemi-teenused-pollumajanduses-3/>
- 06.06: http://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_06/syndmus/kosysteemi-teenused-pollumajanduses-vorumaal/
- 07.06: <https://www.pikk.ee/sundmus/okosusteemi-teenused-pollumajanduses-4/>
- 07.06: http://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_06_07/syndmus/kosysteemi-teenused-pollumajanduses-viljandimaal/

Osalejate arv: **06.06: 35 osalejat**, peamiselt mahetaimekasvatusega tegelejad; **07.06: 22 osalejat**, mahe- ja tavataimekasvatusega tegelejad

Sündmuse lühikirjeldus: Infopäevad olid sarnase sisuga ja nende peamiseks teemaks oli erinevate maastikuelementide ja looduslike alade roll ökosüsteemiteenuste pakkumisel. Räägiti ka ÜPP strateegiakava raames alates 2023. aastast rakendunud ökosüsteemiteenuste säilitamise toetusest, mille raames hakatakse maksma toetust nende põldude eest, kus on tagatud ökosüsteemi teenuse pakkumine vähemalt 60%-l pinnast. Räägiti sellest, kui suurt mõjuala ühe v teise elemendi puhul ökosüsteemiteenuse pakkumise arvestamisel arvesse võetakse ja miks. Vaadati e-PRIAs põldude (mida pärastpoole külastati) kaarte ja näidati, kuidas vaadata, millised põllud on toetuskõlblikud. Lisaks räägiti ka rohumaaribade rajamise võimalustest ja miks neid võiks rajada.

Pärast lõunat käidi erinevatel põldudel, mis olid valitud nii, et neil oleks erinev ökosüsteemiteenustega kaetus, erinevad maastikuelemendid ning erineva laiuse ja vanusega rohumaaribad. Arutati selle üle, kuidas oleks võimalik põllumajandusmaastikus paremini pakkuda elupaiku erinevatele eluslooduse rühmadele.

Lektorid: Eve Veromann (Eesti Maaülikool), Merit Mikk (Mahepõllumajanduse Koostöökogu) ja Ell Sellis (07.06, konsulent)

Osalejate tagasiside ja ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: Infopäeva teema oli paljude osalejate jaoks uudne ja tagasiside põhjal said osalejad päris palju uut infot. Positiivset tagasisidet sai ka teemaga seotud toetuse ja selle taotlemise detailne tutvustus koos e-PRIAs näitamise kohta. Mitmed tootjad küsisid, et miks rohumaaribad ei lähe arvesse ökosüsteemiteenustega kaetuse arvestamisel, see küsimus esitati edasi MEMile.

Arvestades osalejate tagasisidet, võiks sarnaseid infopäevi korraldada veel ka mõnes teises Eesti piirkonnas. Oluline on, et sellisel teemal toimuv infopäev sisaldaks pärast loengus räägitut ka räägitu näitamist põllumajandusmaastikus. Huvi tundi ka erinevate kasulike putukate tundmaõppimise vastu.

Mahetaimekasvatus

Infopäev ettevõtte külastusega toimus 20.06.2023 Võrumaal

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu koostöös EMÜ Mahekeskusega

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/mahetaimekasvatuse-infopäev-vorumaal/> ja http://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_06_20/syndmus/mahetaimekasvatuse-infopäev-vorumaal/

Osalejate arv: 22 osalejat, peamiselt mahetaimekasvatusega tegelejad

Sündmuse lühikirjeldus: Päeva esimeses osas olid ettekanded külvikorra koostamise ja taliviljade ning vahekultuuride kasvatamise kohta. Samuti tutvustati mullaviljakuse teemasid ja räägiti elurikkusest, sh vihmausside rollist. Pärast lõunat külastati Haavistu talu põlde, kus vaadeldi talivilju, suvivilju ja erinevaid vahekultuure ja jagati omavahel kogemusi.

Foto: E. Peetsmann

Osalejate tagasiside: osalejad hindasid kõrgelt ettevõtte põldude külastamist, et on oma silmaga võimalik näha antud tootja praktikaid. Samuti olid

osalejad rahul infopäeva esimese poolega, kus korraldati üle mõned põhitõed ja anti soovitusi taliviljade ja vahekultuuride kasvatamiseks. Tänavu on teraviljakasvatajatele olnud väga keeruline aasta ja Haavistu talu praktikate positiivset mõju vahekultuuride ja taliviljade kasvatamisel oli väga hästi näha ja andis tootjatele julgust juurde ka ise uusi võimalusi katsetada.

Ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: ka edaspidi soovitakse jätkata sellise formaadiga, kus on nii mahetaimekasvatuse teoreetiline kui ka praktiline pool. Osalejad hindavad väga kõrgelt just üksteise tootmispõldude külastamist ja oma silmaga nägemist, et milliseid võtteid on kasutatud ja kuidas need toimivad. Edaspidi soovitakse lisaks külvikorra, taliviljade ja vahekultuuride kasutamisele ka taimehaiguste ja elurikkuse teemade käsitlemist.

Taastav põllumajandus

Horisontaalse valdkonna ÜhendPIP-1 lepingu raames on esimesel poolaastal korraldatud 3 taastava põllumajanduse infopäeva: nendest kaks EPKK poolt valdavalt tavapõllumajandusootjatele ning 1 MaheKogu poolt peamiselt mahetootjatele.

Lepingu raames on teiseks poolaastaks kavandatud veel 1 temaatiline veebiinfopäev välislektoriga nn mahetootjate suunal ning kaks taastava põllumajandusinfopäeva ettevõttekülastusega kõigile huvilistele (jaanuaris sõlmitud lepingu alusel).

Taastava põllumajanduse infopäev ettevõttes

Infopäev toimus 08.05.2023 Puutsa talus, Jõgevamaal

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu koostöös Puutsa talu ja Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskusega

Osalejate arv: 22, mahe- ja tavatootjad

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/taastava-pollumajanduse-infopaev-2/> ja http://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_05/syndmus/taastava-pollumajanduse-infopaev-jogevamaal/

Sündmuse lühikirjeldus: Infopäeval räägiti mullast ja mulla mikrobioloogiast, miks me peaksime komposti kasutama, komposti kasutamise mõjust mullale ja erinevatest kompostimismeetoditest. Toimus kaks praktilist tööd. Esimese raames võeti kolm mullaproovi (tavapõld, maherohumaa, mets) ja tehti neile lihtsa testimismeetodiga mulla mikrobioloogiline analüüs. Teiseks praktiliseks tööks oli *Johnson-Su* tüüpi komposti ehitamine. Kompost valmib järgmisel suvel.

Lektor: Olivier de Schaetzen. Ettekanne tõlgiti eesti keelde.

Fotod: M. Mikk

Osalejate tagasiside ja ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: Infopäeva teemad pakkusid osalejatele väga suurt huvi ja mitmed osalejad soovivad ka ise *Johnson-Su* tüüpi komposti ehitada. Sooviti taastava põllumajanduse teemadega jätkamist ja jätkuiritust järgmisel suvel, kui infopäeval hakkama pandud kompost on kasutamiseks valmis.

Taastav põllumajandus - veebis

Aeg: 29. mai 2023, **Koht:** veebikeskkond Zoom

Osalejaid: 70 osalejat. Osalesid mitmed riigiasutuste ametnikud, ministriumite esindajad, haridusasutuste töötajad, põllumajandusettevõtete esindajad ja füüsilised isikud.

Veebis leitav: [Taastav põllumajandus \(pikk.ee\)](https://www.pikk.ee) ja [29.05.2023 EPKK infopäev „Taastav põllumajandus“ – EPKK](#)

Eesmärk: Tutvustada osalejatele erinevaid taastava põllumajanduse võtteid ning keskkonnasõbralikumate harimispraktikate kasulikkust.

Sisu kokkuvõte: Järjekorras esimesel samateemalisel infopäeval anti osalejatele teoreetiline ülevaade kliimasõbralikumate harimisvõtete kasutusele võtmisest. Keskenduti vahekultuuridele, elurikkuse tõstmisele ning mullaharimisvõtetele. Enda kogemuslugu jagas 20 aastat taastava põllumajandusega tegelenud põllumajandusettevõtja lirimaalt.

Päevakavas:

- Elurikkuse roll põllumaal – Tanel Vahter, Tartu Ülikool
- Vahekultuuride biomassi moodustamine, lämmastiku sidumise võime ning mõju saagile – Merili Toom, Maaelu Teadmuskeskus
- Väetamise, põllukultuuri ning sordi mõju taimejuurte seente kooslustele – Liina Soonvald, Eesti Maaülikool
- Mulla tervis – Anneli Kuu, Eesti Maaülikool

- Taastava põllumajanduse kogemuslugu – Thomas Gent, UK farmer (sünkroontõlkega eesti keelde)
- Kuidas kasvatada vahekultuure kasumlikult? – Indrek Soots, Trimerol OÜ
- Mullaharimistehnoloogiad – Tarmo Jõemägi, Väderstad OÜ

Tagasiside: Tagasiside jagas 11 osalejat, kes hindasid infopäeva korraldust kõik väga heaks ja heaks. Ettekannetest ja lektoritest sai kõige kõrgema tagasiside Indrek Soots ettekanne.

Infopäevas saadavaid teadmisi hindasid osalejad suuremas enamikus kasutatavateks oma igapäevatoos. Järgmiste sündmuste sisule antavates ootustes tuli vaid üks vastus: Mida uued perioodid toovad turbamaade harimisse.

Osalejad said sellest infopäevast mitmeid kasulikke teadmisi ja praktilisi näpunäiteid, mis aitavad neil paremini mõista ja rakendada taastava põllumajanduse meetodeid.

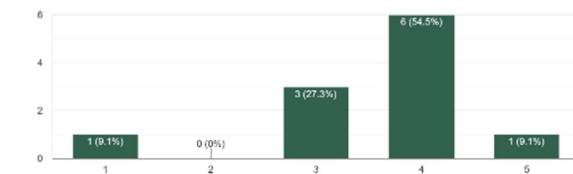
Mõned konkreetsed kasulikud teadmised, mida osalejad infopäeval said:

- Elurikkuse roll põllumaal. Osalejad said ülevaate elurikkuse olulisusest põllumajanduses ning selle mõjust põllumaastikule. See teadmine võimaldab neil mõista, kuidas erinevad harimisvõtted võivad mõjutada elurikkust ning kuidas seda säilitada ja suurendada.
- Vahekultuuride kasutamine. Infopäeval tutvustati vahekultuuride kasvatamise olulisust ning nende rolli biomassi moodustamisel ja lämmastiku sidumisel. Osalejad said teada, kuidas vahekultuurid võivad aidata suurendada saagikust ja vähendada keskkonnamõjusid.
- Mulla tervis. Infopäeval räägiti mulla tervise olulisusest ning sellest, kuidas taastav põllumajandus aitab parandada mullakvaliteeti. Osalejad said teada erinevatest teguritest, mis mõjutavad mulla tervist ning kuidas neid tegureid arvestades saab oma põllumajandustegevust parendada.
- Osalejad kuulasid põllumajandusettevõtja kogemuslugu taastava põllumajandusega tegelemisest. See praktiline näide andis osalejatele inspiratsiooni ja konkreetseid ideid, kuidas rakendada keskkonnasõbralikke harimispraktikaid oma ettevõttes või tegevuses.
- Osalejad tutvusid erinevate mullaharimistehnoloogiatega, mis toetavad taastava põllumajanduse põhimõtteid. See teadmine võimaldab neil valida sobivad mullaharimismeetodid, mis aitavad säilitada mulla tervist ja vähendada keskkonnamõjusid.

Kokkuvõttes said osalejad infopäevalt mitmekülgse ülevaate taastava põllumajanduse meetoditest ning nende kasulikkusest. Praktiliste näpunäidete ja kogemuslugude kaudu said nad inspireerivaid ideid, kuidas rakendada keskkonnasõbralikke harimispraktikaid oma põllumajandustegevuses ning saavutada nii majanduslikku kasu kui ka keskkonnasäästlikkust.

Taastava põllumajanduse infopäevale järgnes järgmisel päeval samateemaline infopäev, mis hõlmas ka ettevõtte külastust. Kahe infopäeva ühendamine andis sügavama vaate taastava põllumajanduse teemale. Mõlemal infopäeval osalenute tagasiside Väike-Maarjas kinnitas seda eesmärki.

Kas saadud teadmised on kasutatavad Teie igapäeva töös/tegevustes?
11 responses

Taastav põllumajandus - ettevõttekülastusega

Aeg: 30. mai 2023 **Koht:** Väike Maarja Georgi söögituba ja Mäemõisa OÜ põllud

Osalejaid: 22 osalejat. Osalejad olid põllumehed, põllumajandusettevõtete esindajad ja füüsilised isikud.

Leitav veebis: [Taastav põllumajandus" \(pikk.ee\)](https://pikk.ee) ja [30.05.2023 EPKK infopäev koos ettevõtte külastusega „Taastav põllumajandus ja Mäemõisa OÜ külastamine“ – EPKK](#)

Infopäeva eesmärgiks on tutvustada osalejatele taastava põllumajanduse harimisvõtete praktilisi näiteid Mäemõisa OÜ näitel.

Kahel järjestikusel päeval tutvustati osalejatele taastava põllumajanduse võtteid ja nende kasulikkust. Teisel päeval külastati Mäemõisa OÜ-d, kus erinevaid loodussõbralikke harimisvõtteid praktiseeritakse ja katsetatakse. Põldude külastusele eelnes teoreetiline pool mullaelustiku toetamisest ja seeläbi mullaviljakuse tõstmisest.

Päevakavas:

- Taastava põllumajanduse võtted Mäemõisas. Sander Hiire, Mäemõisa OÜ
- Mullaelustik on põllumehe sõber. Marian Nummert, Mariani Permakultuur
- Arutelu – praktiseerides taastava põllumajanduse võtteid - Sander Hiire (Mäemõisa OÜ), Jakob Lindam (Aru Põllumajanduse OÜ), Ott Läänemets (Viru Seeme OÜ), Moderaatoriks Ragnar Viikoja EPKK

Tagasiside: Kirjaliku tagasisidet andis vaid 2 osalejat. See võib olla tingitud osalejate poolt kohapeal antud suulisest tagasisidest. Osalejad hindasid korralduse väga heaks ja heaks võrdses osas. Valitud asukoht sai kiidusõnad, sest kohapeal oli kõik vajalik olemas ja ruum sobiva suurusega. Asukoht toetas väljavalitud ettevõtte külastust.

Kokkuvõtteks ja analüüsiks:

Kahe samateemalise infopäeva kaks erinevat vormi täiendasid enda ja andsid hea ülevaate taastava põllumajanduse võimalustest ja kasutatavatest praktikatest. Põldude külastuse ajal oli ilm äärmuslikult muutlik- esimesel põllul hakkas sadama paduvihma, mistõttu liikusime infopäevaga varju. Hiljem säras päike ja põllul jagus juttu pikemalt.

Põnev oli nägemine ja kuulmine, mis sai permakultuuri toetaja vaatest antud vaadeldud põldudele infopäeva käigus. Inspireeriv oli kuulamine strateegiate valikust, kuidas põllumaa omanikul on huvi ja julgust mängida ning katsetada erinevate kultuuridega ja otsustega oma põldudel. Ettepanekuna osalejatelt tuli tagasides ettepanek korrata sama teemat ka sügisel, et vaadelda tulemusi ja teha koos järeldusi tehtud otsustest ja tulemustest.

Loomakasvatus

Horisontaalse valdkonna sees toimunud loomakasvatusega seotud tegevused olid:

- Põllumajanduse telgitagused – seakasvatuse farminar – 4. aprill
- Mahemesinduse infopäev - 15. mai
- Ajakirja Tõuloomakasvatus 2 numbrit (vt materjalide osa)
- Videofilmid karjatamisest lambakasvatuses (vt videote osa)

Valdkonna raames on oodata veel kahte farminari „Põllumajanduse telgitagused“, üks veebiinfopäev välislektoriga „Põllumajandusloomade aretus“ ja 2 veebiinfopäeva „Bioturvalisus linnukasvatusest“. Lihaveisekasvatuse õpiring Saaremaal alustas oma tegevustega 4. aprillil, toimunud on 2 kohtumist neljast.

Infopäev Põllumajanduse telgitagused - seakasvatuse farminar

Aeg ja koht: 4.aprillil 2023 toimus infopäevade sarja Põllumajanduse telgitagused raames teadaolevalt esimene farminar Eestis. Seakasvatuse farminaril külastasime Lillevälja farmi Puurmanis (Kaubi Farmid OÜ). Korraldaja: METK, teadmussiirde teenistus

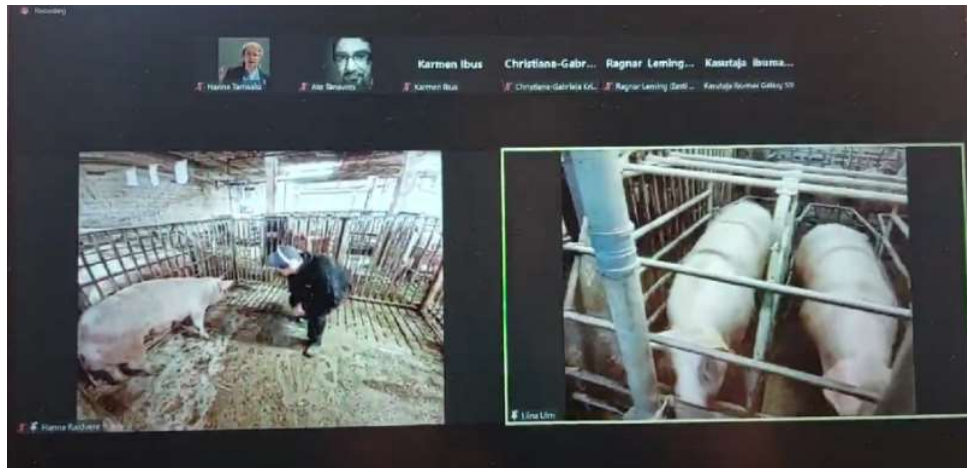
Sündmuse info veebilehel pikk.ee: <https://www.pikk.ee/sundmus/farminar-seakasvatusest/>.
Ja esitlusosa on järelevaadav Maainfo kanalil <https://www.youtube.com/watch?v=QMmYj4zsNzY>

Osalejate arv: 46. Seakasvatuse farminaril Lillevälja seafarmis osales veebi teel 43 külalist ning farmis kohal käis 3 külalist (bioturvalisuse nõuete tõttu hoidsime füüsiliselt osalejate arvu võimalikult madala). Osalejate hulgas olid näiteks erineva suurusega seakasvatusestevõtete esindajad, loomakaitse organisatsiooni esindajad, PTA ametnikud, valdkonnast huvitunud eraisikud ja valdkonna teadlased erinevatest ülikoolidest.

Sündmuse lühikirjeldus:

Farminari formaat sisaldab endas veebiseminari ja farmikülastuse elemente – infopäev toimub ettevõttes ja infopäeval esinevad valdkonna praktikud; tutvustatakse ettevõtet ja võimaldatakse osalejatel farmis ringi vaadata ning küsimusi küsida; osaleda on võimalik veebi vahendusel või füüsiliselt; farmi külastust kantakse veebis osalejate jaoks üle videokõnena.

Seakasvatuse farminaril Lillevälja seafarmis käsitleti sigade söötmist ning emiste ja põrsaste pidamist. Sigade söötmise jätkusuutlikuse teemal tegi ettekande Rünno Patune Veskime PM OÜ-st ning võõrdepõrsaste tsinkoskiidivabast söötmisest rääkis Lillevälja farmi näitel Kaubi Farmid OÜ loomakasvatusjuht Varpo Vare. Eesti Tõusigade Aretusühistu esinaine Anu Hellenurme tutvustas lühidalt ETSAÜ tegutsemispõhimõtteid. Farmijalutusel oli kohale tulnud külalistel ja veebis osalejatel võimalus vaadata võõrdepõrsaid ja sugusigu oma igapäevases elukeskkonnas, küsida loomakasvatuse praktikate kohta farmis ning arutleda laiemalt nii seakasvatuse, taimekasvatuse kui loomade heaolu teemal.

Osalejate tagasiside: Veebis osalenud ütlesid tagasiside küsitluse vahendusel, et farmina meeldis neile väga (vastas kokku 29 inimest, neist 27 vastas „väga meeldis“, 1 vastas, et „oli päris vaadatav“ ja 1 vastas, et meeldis „enam-vähem“). Ülekande videokvaliteeti hinnati rahuldavaks ja väga heaks (vastanuid 29, neist 12 „väga hea“ ja 17 „okei“). Lisaks saabus mõnelt osalejalt tagasiside Zoomi kommentaaridesse või korraldajate kirjakasti ning järgmisel päeval mainiti farminari toimumist ka loomakaitse organisatsiooni korraldatud infopäeval – kõigil kolmel juhul oli tagasiside positiivne ning avaldati lootust, et farminare tuleb veel. Kõrgelt hinnati võimalust heita pilk seakasvatustevõtte igapäevaellu ja näha loomi otseülekandes.

Lisaks otsesele tagasisidele oli tore näha, et farminaril osalejate vahel käis elav arutelu vestlusaknas, esinejatelt küsiti palju asjakohaseid küsimusi ja räägiti oma ettevõtte kogemustest.

Ettepanekud jätkutegevuste osas

Esimene farmina võeti nii osalejate kui koostööpartnerite poolt väga hästi vastu. Tagasiside sündmusele oli positiivne hoolimata mõningastest tehnilistest viperustest. Mitmed, kes farminaril osaleda ei saanud on andnud märku, et soovivad vaadata farminari salvestust. Kindlasti võiks seda formaati kasutada ka edaspidi just sellistes valdkondades, kus ettevõtte külastamine suure seltskonnaga ei ole võimalik või praktiline, kuid huvi teema vastu suur (näiteks sea- ja linnukasvatustevõtted, esmatootmine).

Edaspidiste farminaride teemade osas võiks jätkata alustatud suunal ehk küsida vajaduste ja mõtete kohta otse tootjatelt ja tootjaorganisatsioonidelt. Praegu on plaanis teha järgmine farmina linnukasvatusest, täpne teema ei ole veel paigas.

Esimese farminari läbiviimise järel on selge, et on mõningaid aspekte, mille kallal tuleb korraldusmeeskonnal veel tööd teha – näiteks on oluline mõelda hästi läbi ajakasutus, et ette nähtud 3 akadeemilist tundi saaks sisustatud. Vestluse juhile peaks jätma põhjalikuma juhendi erinevateks olukordadeks ja vestluse juhtimiseks. Ainult farmijalutusega on 3 akadeemilist tundi täita keeruline. Peab valmis olema selleks, et ühel hetkel on farmis kõik plaanipärane näidatud, kuid aega on üle. Tehnilise poole pealt on vaja leida töökindel lahendus interneti ühenduse jaoks nii arvutitele kui telefonidele.

Mahemesindus

Infopäev toimus 15.05.2023 veebis, Zoom. Tegevus kinnitatud jaanuar 2023 tellimusega
Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu koostöös MTÜ-ga Eesti Mahemesinikud

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/mahemesinduse-infopaev-4/> ja http://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_05_15/syndmus/infopaev-veebis-mahemesindus/

Osalejate arv: 30, peamiselt mahemesinikud, kuid ka tavamesinikud jt mesinduse huvilised

Sündmuse lühikirjeldus: Tegemist oli juba mitmenda veebis toimunud mahemesinduse infopäevaga. Sel korral oli eelmiste kordade tagasisidet arvestades peamiseks teemaks valitud (kevadine) varroositõrje mahemesilas. Teiseks oluliseks teemaks oli uuenenud mahenõuded. Lisaks arutati selle üle, kuidas mesilaspered Eesti eri piirkondades talve üle elavad ja infopäeva lõpus tutvustati tegevusi, mida on plaanis teha ÜPP strateegiakava mesindussektori sekkumise raames.

Lektor: Aivar Raudmets (Mesinduskoda OÜ, MTÜ Eesti Mahemesinikud)

Osalejate tagasiside ja ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: Osalejate tagasiside oli väga hea, käsitletud teemadest saadi põhjalik ülevaade ja sarnaseid veebi teel toimuvaid paarile teemale keskendunud üritusi soovitakse ka edaspidi, kuid pigem sügisel v talvel. Paljud (20) registreerunud inimesed kahjuks osalema ei jõudnud, mitmed palusid aga pärast infopäeva saata lektori ettekande. Kuigi hooaega arvestades oli infopäeva toimumise kellaajaks valitud õhtune kellaag (k 18), siis sooja ilma tõttu soovisid osad mesinikud ilmselt päeva mesindustegevusteks pikemalt kasutada ja ei jõudnud osalema.

Aiandus

Aiandusega seotud teemadest horisontaalse valdkonna raames toimusid esimesel poolaastal:

- Esitlustegevus: Mahe sõstra, õuna ja astelpaju sortide ning kasvatustehnoloogia. Esitluspäev 30.05, korraldamine jaanuaris 2023 vormistatud tellimuse alusel
- Konverents ja salvestus: Seemnefestival 2023 – 11. märts
- Infopäev Eestis kasvatatud toote kuvand–4. aprill
- Infopäev välislektoriga Väikeaiandus torule ehk Market Gardening - 27. juuni

Järgmisesse poolaastasse jääb teine infopäev väikeaiandusest turule välislektoriga veebis.

Mahe sõstra-, astelpaju- ja õunakasvatuse

Esitlustegevus toimus 30.05 Eesti Maaülikooli Polli aiandusuuringute keskus Viljandimaal. Korraldaja: Eesti Maaülikool

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/esitluspäev-pollis-mahe-sostra-astelpaju-ja-ounakasvatuse/> ja http://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_05_30/syndmus/esitluspäev-pollis-mahe-sostra-astelpaju-ja-ounakasvatuse/

Osalejate arv: 44, osalesid peamiselt mahe marja- ja puuviljakasvatavad.

Sündmuse lühikirjeldus: esitluspäev algas Reelika Rätsepa ettekandega astelpaju viljade kvaliteedist ja viljade saagikoristuse kõrvalsaaduste väärimisest. Osalejatele tutvustati erinevaid projekte, kus uuritakse astelpaju lehti loomasöödaks, mahla pressjäägi kasutamist seemnetest õli saamiseks jne. Huvi Eesti astelpaju kasvatuse osas on suur. Edasi rääkis Matis Moks Euroopas levinud õunapuude võratüüpidest. Kahjuks ei ole Eestis veel selliseid näidisaedu rajatud. Meie kliimatilistesse tingimustesse sobivad kas koonalpuu või püramiidvõra. Samuti eelistavad meie mahekasvatavad keskmise kasvutugevusega

vegetatiivalusel paljundatud istikuid. Väga sageli on jutuks vanade aedade likvideerimine, kuna maa ressursid on piiratud. On katsetatud nii juurimist kui ka freesimist. Esitluspäeval näitas firma Dipperfox kolmandat võimalust: kändude puurimist. Selle tulemusel saavad kändudest laastud ja see tehnoloogia ei riku mulla pealmist huumusekihti. Kindlasti on see tuleviku teema, eriti õunaaedades. Edasi suunduti aedadesse, kus Ave Kikas näitas mahe kuslapuu ja sõstraistandikke. Räägiti nii rajamisest, sortidest kui ka väetamisest. Eriti huvitas osalejaid lehe kaudu väetamine. Edasi liiguti maheaeda, kus kasvavad astelpajud ja õunapuud. Kersti Kahu tutvustas astelpaju ja õunapuude sorte. Kahjuks jäi aias olemise aeg väga lühikeseks, sest hakkas vihma sadama. Esitluspäeva lõpetati saalis, kus toimus arutelu. Probleemiks ikka õunapuude ja astelpaju haigused ja kahjurid. Sel aastal on väga paljudel mahe õunakasvatajatel tõsine mure kahjuritega. Aedu ründavad nii külmavaksikud kui ka võrgendikoid, lisaks kevadine öökülm. Astelpajudel jätkub ikka astelpaju kärbse probleem, kes osadel kasvatajatel rikkus 2022. a saagi peaaegu täielikult.

Fotod: E. Peetsmann

Osalejate tagasiside: üldiselt jäädi esitluspäevalt saadud infoga väga rahule. Oli neid, kes olid Pollis esmakordselt ja seepärast oleks pikemalt tahtnud aedades üht teist näha. Kahjuks rikkus seekord esitluspäeva viimase plaanitud osa vihm. Osalejatele meeldis aga igati esitluspäeva lõpus korraldatud arutelu, mis seekord oli sisutihe. Arutati erinevaid probleeme ja prooviti ka ühiselt neile vastuseid leida.

Ettepanekuid jätkutegevuste osas: jätkuvalt teevad muret kahjurid ja haigused. Soovitakse põhjalikumalt teada õunapuude ja musta sõstra kahjuritest, nende tõrjest mahevõiljeluses. Tuntakse huvi ka mahe mustika istandike rajamisest ning permakultuuride kasvatamisest. Samuti on osalejad huvitatud õpiringides osalemisest.

Seemnefestival

Seemnefestivali konverents: aedniku aastaring koduaias **toimus:** 11.03.2023. **Koht:** Muru 3, Jõgeva alevik ja veebis. **Korraldaja:** Maaelu Teadmuskeskus

Ürituse info veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/seemnefestivali-konverents-aedniku-aastaring-koduaias/>

Osalejate arv: osalejaid saalis 118, veebis 151. Registreerus saali 107

Eesmärk ja teemad: konverentsi eesmärk oli jagada teadmisi ja praktilisi nõuandeid köögiviljakasvatusest, taimekaitsest ja aiandusest hobiaiapidajatele. Konverentsil tutvustati kodumaiseid kartuli- ja köögiviljasorte, räägiti vahekultuuridest, permakultuuri ja ringmajanduse põhimõtete kasutamisest koduaias, aga ka kompostimisest ning alternatiivsetest võimalustest kahjuritõrjel.

Kokkuvõte: seemnefestivali konverentsi korraldas Maaelu Teadmuskeskus teist korda. Eelmisel aastal korraldati üritust omal algatusel veebi teel. Tagasisides selgus, et üritus on hobiaiapidajatele oluline ja potentsiaal kohapeal korraldatavale konverentsile on olemas.

Tagasiside selle aastasele konverentsile oli positiivne. Kõige rohkem pakkus osalejatele huvi Ingrid Benderi tomatite ettekanne, sest just sel ajal tuli välja kaks uut Eesti tomatisorti. Lisaks pakkus huvi Terje Tähtjärve kartuli teemaline ettekanne ja Tiiu Annuki ettekanne taimekahjuritest. Osalejad hindasid kõrgelt võimalust suhelda teadurite ja teiste ekspertidega. Lisaks hinnati kõrgelt võimalust suhelda otse teadust tegevate inimeste ja teiste ekspertidega.

Korraldusliku poole pealt tuleb arvestada olukorraga, et hobiaednikud ei ole harjunud käima konverentsidel nii nagu põllumajandustootjad. Esiteks tuleb järgmistel kordadel rõhutada eelregistreerimise olulisust, sest paljud osalejad ei olnud registreerunud ning kohapeal registreerumine võttis kaua aega. Teiseks murekohaks võib välja tuua osalemine ainult kindlatel ettekannetel. Populaarsed olid tomati, kartuli ja taimekahjustajate ettekanded, kuid pärast nende ettekannete lõppemist lahkusid paljud kuulajad saalist. Järgmisel korral tuleb sellised ettekanded tõsta päeva lõppu, et kuulajaskonda jätkuks kogu ürituse vältel.

Kindlasti tuleks antud formaadiga jätkata, sest see lihtsustab oluliste taimekasvatuste ja keskkonna teemade viimist hobiaednikuteni.

Väikepõllumajandustootmise turule

Infopäev välislektoriga toimus 27.06.2023 Lilloru õppekeskus, Harjumaal

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu koostöös Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskusega

Lektorid: Alfred Grand (Grand Farm, Austria) ja Anne-Ly Naukas (Lilleoru). Alfred Grandi ettekanne tõlgiti eesti keelde.

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/vaikeaianduse-infopaev-valislektoriga/> ja http://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_06_27/syndmus/infopaev-valislektoriga-vaikepollumajandustootmine-turule/

Osalejate arv: 31 osalejat, mahe- ja tavatootjad ning teised teemast huvitatud

Sündmuse lühikirjeldus: Välislektoriga infopäeva rõhk oli mitmekesise kultuuride valikuga väikeaiandusel e nn turuaiandusel (*market gardening*). *Grand Farm*'i aiandusüksuses Austrias (*Grand Garten*) kasvatatakse väikestel pindadel püsipeenardes ja kasvuhoonetes laia valikut köögivilju, mida turustatakse otse tarbijale (toidukastid püsitellijatele, restoranid, taluturg). Pikemalt räägiti sellise aia planeerimisest (arvestades turustada soovitavaid kultuure ja nende müümisaega) ning aias kasutatavatest tööriistadest. Suurt rõhku pöörati mullaelustikule ja praktikatele, mis aitavad kaasa mulla tervise ja viljakuse parandamisele. Päeva lõpus tutvustas

Lilleoru peaaednik Anne-Ly Naukas Lilleoru permakultuuri aeda, Alfred Grand tegi aia eri kohtades labidaproovi, otsiti vihmausse ja vaadati, millistes aia osades millist liiki vihmaussid elavad ja arutati, milline on nende roll. Osalejad olid aktiivsed, küsisid palju küsimusi ja arutlesid käsitletud teemade üle.

Fotod: M. Mikk

Osalejate tagasiside ja ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas: Osalejad olid aktiivsed ja infopäev sai väga positiivse tagasiside. Osalejate jaoks oli üheks olulisemaks ja palju arutelu tekitanud küsimuseks see, kas Eestis on sellisel viisil toodetud toodangu jaoks ikka piisavalt otse tootjalt osta soovivaid tarbijaid. Leiti ka seda, et turuaianlust oleks vaja palju rohkem tutvustada, rääkida sellest ka omavalitsuste esindajatele ja sellise tootmisviisi jaoks võiks olla ka mingi eraldi toetuskeem, sest praegused põllumajandustoetused seda tegevusvaldkonda ei kata.

Sooviti ettevõtte külastust sisaldavate infopäevadega jätkamist. Sooviti kuulata ka teisi välisloktoreid, sest Eestis on kogemusi veel vähe.

Eestis kasvatatud toodete kuvand

Toimumise aeg: 04. aprill 2023. **Koht:** Eesti Maaülikool, Tartu. **Korraldaja** Eesti Maaülikool, aianduse professor Ulvi Moor

Info veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/infopaev-kuidas-parandada-eesti-aiandustoodete-kuvandit/>

- Väike pilguheit Eesti aiandustoodete puudutavatele meediakajastustele viimastel aastatel. Ulvi Moor (EMÜ), Helen Kaskema (tootjate esindaja, OÜ Kindel Käsi)
- Kuidas mõjutada tarbija suhtumist ja parandada kohaliku aiandustoodangu mainet. Andres Kuusik, TÜ õppejõud
- Kuidas jõuda positiivse meediakajastuseni? Priit Pullerits, ajakirjanik, TÜ õppejõud
- Eesti toote lugu TÜ Taluturg näitel. Merle Vall
- Kuidas noortele teadvustada Eesti aiandustoodete väärtust? Teele Teder, toitumisinõustaja.
- Diskussioon.

Osalejad: Infopäevale registreerus 47 inimest, osales 42 inimest. Teade oli üleval pikk.ee lehel, lisaks saadeti individuaalsed e-mailid varasemalt aianduse valdkonna erinevatel infopäevadel osalenud tootjatele, Eesti Aiandusliidu liikmetele ja maakondlike põllumeeste liitude liikmetele. Osalejate seas oli nii köögivilja- kui marjakasvatajaid, Eesti Aiandusliidu ja Maasikakasvatajate Liidu juhid, nõustajad, PTA ametnikud ja Maaeluministeriumi esindaja.

Tulemuslikkuse analüüs

Sissejuhatuses käsitlesid Ulvi Moor ja OÜ Kindel Käsi esindaja Helen Kaskema Eesti aiandustoodete kohta ilmunud meediakajastusi viimastel aastatel. Päev jätkus professor Andres Kuusiku ettekandega, kes analüüsis, missuguste lihtsate võtetega saaksid väikesed aiandustootjad oma kliendibaasi kasvatada ja kuidas oma toodete mainet tõsta. Juttu oli „Eestis kasvatatud“ märgist ja võimalusest kasutada „kliendid meist“ rubriiki oma kodulehtedel. Samuti oli juttu tootedisainist, pakenditest, toote eksponeerimisest. Tootjad pandi mõtlema selle üle, mis on nende erilisus, mis on nende tuumkompetents.

Pärastlõunal esines tuntud ajakirjanik ja Postimehe vanemtoimetaja Priit Pullerits, kes ärgitas osalejaid koheselt arutlema. Tekkis elav diskussioon selle üle, miks maaelu kajastatakse nii vähe, miks tootjad kardavad ajakirjanikke ja missuguste uudistega üldse on lootust lugejate huvi köita. Osalejad said lihtsa juhise, mille alusel analüüsida oma potentsiaalset meediakajastust: lugu peab olema värske, erakordne, konfliktne, aktuaalne, lähedal toimuv, prominentne ja mõjuv. Kui 4-5 kriteeriumit nimetatutest on täidetud, võib ajakirjanikule oma lugu pakkuda.

Pärast Priit Pulleritsu rääkis Taluturu raskustest ja rõõmudest Merle Vall. Seejärel tegi toitumisnõustaja ja sotsiaalmeedia asjatundja Teele Teder ettekande noorte mõjutamisest. See ettekanne tekitas kõige enam küsimusi, arutelu ja emotsionaalseid reaktsioone. Kõik mõistavad, et noored on meie tulevik ja kui nemad hindaksid kodumaiseid aedvilju, siis hindaksid neid tulevikus ka nende lapsed jne. Samas oli tootjatel raske mõista, et oma tooteid peaks reklaamima läbi tänapäevaste mõjuisikute ehk *influencerite*, et Facebook on juba ajast ja arust jne. Paljude jaoks oli ka raske aktsepteerida seda, et noorte jaoks on probleemiks Eesti aiandustoodete kõrge hind. Samuti tekkis pikk vaidlus teemal, miks tavalises kõnepruugis nimetatakse taimekaitsevahendeid mürkideks. Teele Teder oli nõus ka edaspidise koostööga, et Eesti aedviljad jõuaksid noorte teadvusesse.

Kokkuvõttes oli tootjate tagasiside infopäevale väga positiivne. Kiideti lektorite valikut – eriti professor Kuusik ja Priit Pullerits on oma ala tipud ja karismaatilised isiksused, kelle ettekanded on alati tugeva mõjuga. Mainiti, et see oli väga eriline ja sisukas päev, et see ärgitas „kastist välja“ mõtlema.

Teabematerjalid

Horisontaalse valdkonna raames tellitud teabematerjalidest on valminud kaks: haljasväetised ja mahemesindus. Valmimas on veel 2 mahetoetuste teemalist teabelehte, mahetoidu kvaliteedi materjal ja toiduohutuskultuuri teabeleht.

Hajasväetis – mullaviljakuse parandaja

Uuendati 2018. a avaldatud trükist „Haljasväetis – mullaviljakuse parandaja“. Valmis trükise veebiversioon (37 lk).

Materjali andsid välja Eesti Maaülikooli Mahekeskus ja Eesti Maaülikool.

Veebis:

- <https://www.pikk.ee/valdkonnad/teadmussiiirde-pikaajalised-programmid/uhendpip/uhendpip-teavikud/>
- http://www.maheklubi.ee/upload/Editor/Haljasvaetis-mullaviljakuse-parandaja_2023.pdf

Materjalid antakse ülevaade haljasväetiseks sobivatest taimeliikidest ja nende segudest ning kasutusvõimalustest. Materjali täiendati uute teadusuuringute tulemustega (sh joonised) ja lisati infot sobivate segude kohta, samuti vahetati välja enamus pilte. Materjali tutvustatakse erinevatel infopäevadel, osalejatele saadetakse see e-maili teel. Materjali kohta avaldatakse ka põhjalikum artikkel pikk.ee portaalis.

Mesinduse infoleht: Kutsumata külalised mahemesilas. Varroos

Veebis:

- <https://www.pikk.ee/valdkonnad/teadmussiiirde-pikaajalised-programmid/uhendpip/uhendpip-teavikud/>
- http://www.maheklubi.ee/upload/Editor/Mesilased_Varroos_2023.pdf

Väljaandja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu

Koostaja: Aivar Raudmets, MTÜ Eesti Mahemesinikud ja OÜ Mesinduskoda

Mahemesinikele mõeldud teabematerjal (15 lk), kus tutvustatakse mesilaste varroalesta seiret ja varroa lesta erinevaid tõrjestrategieid ning võimalusi: biotehnilised meetodid, mesindustehnilised e biotehnilised võimalused, Beevital HiveClean, tõrje tümooliga ja orgaaniliste hapetega. Infoleht edastatakse mahemesinikele e-maili teel ja jagatakse ka teises veebikanalites.

Ajakirjad-infokirjad

Põllumehe Teataja

Põllumehe Teataja on põllumajandusvaldkonna erialaliitude Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja ja Eestimaa Talupidajate Keskliidu häälekandja. Ajakirja loomisse on kaasatud ka Keskühistu Eramets. Ühend PIP projekti raames korraldab koostööd ajakirjaga Põllumehe Teataja (OÜ Meediapilt) EPKK. Põllumehe Teataja ilmub 6 korda aastas, Ühend PIPi

raames avaldatakse 2023. aastal ajakirja erinevates numbrites 5 artiklit. Ajakirja trükiarv on 3000, messide ja muude sündmuste ajal tunduvalt suurem.

„Põllumehe Teataja“ veebi sisu ei ole tasuline: kõik lood on vabalt loetavad. Veebiajakiri on kättesaadav: <https://meediapilt.ee/pollumeheteataja/> Kajastatakse ka päevakajalist infot põllumajanduse, toidutootmise ja metsanduse kohta ning avaldatakse EPKK gruppide ja toimkondade koosolekute kokkuvõtteid. Infokirja lõppu on lisatud lingid, mis viitavad koostööpartnerite poolt korraldatavatele koolitustele

2023. a. I poolaastal on ilmunud ajakirjas 2 artiklit (II poolaastal ilmub 3 numbrit). Avaldatud artikleid jagatakse ka pikk.ee uudistena.

Põllumajandussaaduste eksportija näitab meile teed. Ilmus märtsis 2023

<https://www.pikk.ee/epkk-reis-iirimaale/>

Põllumajandussaaduste eksportriik näitab meile teed

Teinud reisid Iirimaale põllumajandussaaduste eksportriiki, kes näitab meile teed, mis viivad edukalt ekspordile. Reisil osalesid EPKK juhtkond ja eksporditöötajad. Reisil osalesid ka Iiri põllumajandus- ja toidumajandusministeeriumi esindajad. Reisil osalesid ka Iiri põllumajandus- ja toidumajandusministeeriumi esindajad. Reisil osalesid ka Iiri põllumajandus- ja toidumajandusministeeriumi esindajad.

NEA TEADA:

• Tugeme ühenduse EPKK 2023. aastal põllumajandussaaduste eksporditöötajate koolitustele. Koolitused on suunatud eksporditöötajate koolitustele. Koolitused on suunatud eksporditöötajate koolitustele. Koolitused on suunatud eksporditöötajate koolitustele.

• Tugeme ühenduse EPKK 2023. aastal põllumajandussaaduste eksporditöötajate koolitustele. Koolitused on suunatud eksporditöötajate koolitustele. Koolitused on suunatud eksporditöötajate koolitustele.

Põllumajandussaaduste eksportija näitab meile teed. Artikkel ilmus aprillis

<https://www.pikk.ee/epkk-reis-iirimaale-2/>

Põllumajandussaaduste eksportija näitab meile teed

Reisil osalesid EPKK juhtkond ja eksporditöötajad. Reisil osalesid ka Iiri põllumajandus- ja toidumajandusministeeriumi esindajad. Reisil osalesid ka Iiri põllumajandus- ja toidumajandusministeeriumi esindajad. Reisil osalesid ka Iiri põllumajandus- ja toidumajandusministeeriumi esindajad.

NEA TEADA:

• Tugeme ühenduse EPKK 2023. aastal põllumajandussaaduste eksporditöötajate koolitustele. Koolitused on suunatud eksporditöötajate koolitustele. Koolitused on suunatud eksporditöötajate koolitustele.

• Tugeme ühenduse EPKK 2023. aastal põllumajandussaaduste eksporditöötajate koolitustele. Koolitused on suunatud eksporditöötajate koolitustele. Koolitused on suunatud eksporditöötajate koolitustele.

Ajakirja ilmudes jagatakse uudiskirja läbi liitude ja Meediapildi toimetuse kontaktivõrgustike, kokku ca 1600 kontakti. Lisaks levitatakse uudiseid FB ja Twitteri lehekülgedel – neid jagavad nii põllumajandusliidud kui PRIA, kes lisab Põllumehe Teataja kohta info ka oma igakuisesse uudiskirja (ca 9700 kontakti). Klientidelt saadud tagasiside põhjal kasutatakse ajakirja Põllumehe Teataja väga palju uute nõuete ja uudiste kohta info saamiseks. Artiklid on klientide sõnul alati professionaalse sisuga ja nendele tööks väga vajaliku infoga. Ajakiri olevat parim viis jõudmaks ka oma toodete ja teenuste pakumistega teiste põllumajandussettevõtteni, sest ajakiri ei lähe "letimüüki", vaid jõuab 100% õige sihtgrupini.

Iganädalane uudiskiri „EPKK nädala kokkuvõte“

Programmi raames ilmub EPKK nädala kokkuvõte. Perioodil 01. jaanuar – 30. juuni 2023 ilmub 26 nädalat kokkuvõtvat infokirja. Infokirjas on rubriigid koda, põllumajandus, keskkond, toit, metsandus, räägi kaasa - uued õigusaktid, koja konverentsid ja infopäevad, teadus, muu.

Infokiri jõuab iganädalaselt EPKK otseliikmeteni, keda on 30.06.2023 seisuga 136, EPKK teadusnõukoja liikmele ning Ühend PIP programmi projektijuht Hanna Tamsalule Maaelu Teadmuskeskusest. EPKK on nii otseliikmete kui liikmesorganisatsioonide kaudu Eesti suurima liikmeskonnaga põllumajandusvaldkonna organisatsioon. EPKK liikmete arv läbi oma liikmesorganisatsioonide on kokku üle 12000.

Nädala kokkuvõtted kajastuvad nii tegevuse nimekirjas veebil www.pikk.ee kui ka EPKK veebilehel <https://epkk.ee/vaata-koiki-2022-aasta-nadala-kokkuvotteid/>. Uudiskirja ilmumine jätkub 2023. aastal ÜhendPIP-2 lepingu raames.

Elektroniline turuinfo

Programmi raames antakse välja regulaarseid elektronilisi turuinfo infokirju Piimainfo, Lihainfo ning Teraviljade- ja õlikultuuride info

- <https://epkk.ee/piimainfo/> - 30 väljaannet
- <https://epkk.ee/lihainfo/> - 29 väljaannet
- <https://epkk.ee/teraviljainfo/> - 30 väljaannet

Vt ka <https://www.pikk.ee/valdkonnad/teadmussiirde-pikaajalised-programmid/uhendpip/uhendpip-teavikud/> ja <https://teabesalv.pikk.ee/maasettevotlus/#tab-c0fc1e96ff2cd65e9f0>

EPKK poolt koondatud turuinfo väljaanded on viimastel aastatel olnud kättesaadavad peamiselt selle tellijatele EPKK liikmete hulgast ning ilmunud EPKK nädalainfo viitena. ÜhendPIPi raames tellimise tulemusel on regulaarsed turuinfo väljaanded leitavad avalikult nii pikk.ee kui EPKK veebilehtedel.

Lihainfo
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskeskus
E-post: info@epkk.ee, http://www.epkk.ee

TEEMAD: TOOR TRANSPARENTSUS 23. 08.06.2023

Sealiha vaheturu referentshind EUR/kg

	Hind 08.06.-14.06.2023	Hind 01.06.-07.06.2023	Hind 25.05.-31.05.2023
Saksamaal tootetud hind*	2,15	2,15	2,15
Eesti vaheturu viie päeva hind**	2,18	2,14	2,14

*Saksamaal tootetud hind, sealhulgas 10% vaheturu lisatasu (VAT)
**Aastane 11,3% vähenemine 2022. aastal võrreldes 2021. aastaga.

Sealiha (E) kokkuostuhinnad Euroopa Liidus*, EUR/kg

	01.05.23	08.05.23	15.05.23	22.05.23	29.05.23	Muutus- määrade,%
Belgia	2,25	2,25	2,24	2,25	2,23	0,2
Belgia	2,27	2,26	2,26	2,26	2,27	0,3
Poola	2,32	2,32	2,30	2,31	2,34	1,2
Taani	2,84	2,86	2,86	2,87	2,87	0,0
Saksamaa	2,44	2,43	2,43	2,46	2,48	0,6
Eesti	2,18	2,16	2,16	2,14	2,13	0,0

Töuloomakasvatus

Ajakiri ilmub sagedusega kord kvartalis. 2023 I poolaastal on ilmunud kaks numbrit (teiselt poolaastal valmimas veel kaks ajakirja numbrit):

- 2023/1 Ajakiri on vabalt loetav www.pikk.ee veebil ja <https://toulloom.etll.ee/pdf/toulloomakasvatus101.pdf>
- 2023/2 Ajakiri on vabalt loetav www.pikk.ee veebil ja <https://toulloom.etll.ee/pdf/toulloomakasvatus102.pdf>

Tegevuse elluviija konsortsiumis on EPKK, tegelik valmistaja Eesti Töuloomakasvatuse Ühistu. Iga ajakirja numbri mõni lugu on avaldatud pikk.ee veebi uudisena.

Häälingud

Esimesel poolaastal anti välja 4 maamajandusega alustamise häälingu ja artikli kombinatsiooni ning 3 häälingut sarjast „Põllult taldrikule“.

Teisel poolaastal on oodata 2 taskuhäälingut sarjast „Põllult taldrikule“ kestliku tootmise teemadel.

Maamajandusega alustamine: võimalused ja väljakutsed.

Eesmärk: kirjeldada maaettevõtlusega alustajatele tegevusega kaasnevaid võimalusi, aga ka ohte kogemuslugude kaudu. Igas saates/artiklis käsitletakse erinevat tootmissuunda, millega maaettevõtlusega alustaja saaks end kurssi viia.

Tegevuse korraldaja konsortsiumis METK, elluviija Kajakool OÜ

Valminud 4 taskuhäälingut ja temaatilist artiklit.

- Taluaed – Timo Varblas ja Kelli Talving – Ahisilla talu - artikkel avaldatud 30.03.2023
- Teraviljaveski – Märten Rõõmusaar, Koksvere veski - artikkel avaldatud 3.04.2023
- Piima töötlemine – Viljar Veidenberg, Pajumäe tal - artikkel avaldatud 6.04.2023
- Lavendli kasvatus – Taavi Liivand, Lavendlitalu - artikkel avaldatud 5.05.2023

Kokku ÜhendPIPide raames 19 taskuhäälingut ja artiklit: 12 aastal 2022, 4 sellel aastal ÜhendPIP-1 lepingu raames ning 3 ÜhendPIP-2 lepingu raames. Kõik häälingud on avaldatud teemalehel <https://teabesalv.pikk.ee/digiakadeemia/taskuhaalingud/>.

Taskuhääling "Põllult taldrikule"

Ühend PIP 2023 tegevustes on kokku 5 taskuhäälingut kestliku tootmise teemadel. Tegevuse elluviija konsortsiumis EPKK. 2023 aasta I poolaastas ilmunud taskuhäälingud:

- 1. hääling ilmus 1. märtsil 2023. "Poes mahetoidu eelistamine on alles lapsekingades" Taskuhääling analüüsib, mis tarbijauuringud ja poeketid räägivad erinevalt huvist mahetoidu vastu.
- 2. hääling ilmus 30. märtsil 2023. "Naised põllumajanduses- kasvav trend noorte seas". Taskuhäälingus annavad naised, kes on põllumajandusega igapäevaselt seotud ülevaate oma kogemustest, igapäeva rõõmudest ja muredest. Ja vastavad küsimusele, miks nad toimetavad just põllumajanduses.
- 3. hääling ilmus 18. Aprillil 2023 "Kvaliteetne toit on käeulatuses kaugel". Taskuhääling keskendub toiduainete kvaliteedimärgisele Pääsukesemärk. Kuidas seda oma tootele saada, mis selleks vaja teha on ja kuidas poeriulilt pääsukesemärgitooted leida?

Taskuhäälingud on leitavad pikk.ee-s ja kuulatavad ka Delfi Taskus <https://tasku.delfi.ee/podcast/6c01b420-448a-11ed-8170-078fef9154fc>

Videod

Digilahenduste veebiloengud

Eesmärk: tutvustada Eestis kasutusolevaid digitaalseid tööriistu järelvaadatavate videotena. Tegevuste elluviija METK, avaldamine Maainfo.ee YouTube kanalil

Valmis 1 veebiloeng Täppisviljelus taimekaitsetööl (veebiseminari salvestus): <https://youtu.be/S2iij4KyYGM>. Loengute salvestamine on takerdunud, raske on olnud sõlmida kokkuleppeid esinejatega.

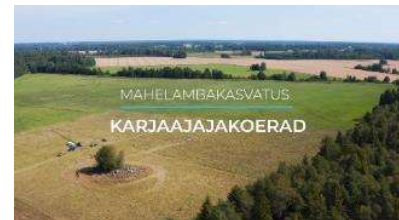
Aasta teisel poolel on avaldamisel veel 3 veebiloengut/salvestust

Karjaajajakoerad mahelambakasvatuses

Link: <https://youtu.be/vzvbl-4qiHQ>

Video valmis Mahepõllumajanduse Koostöökogu ja Eesti Lamba- ja Kitsekasvatajate Liidu koostöös.

Videos jagavad Adam Kaivo Sireli talust ja Lilia Tali Rõõmu talust oma kogemusi karjaajaja koerte kasvatamisel ning tutvustavad nende olulist rolli mahelambakasvatuses.

Karjaaiad mahelambakasvatuses

Link: <https://youtu.be/ZJbBOP1AW0c>

Video valmis Mahepõllumajanduse Koostöökogu ja Eesti Lamba- ja Kitsekasvatajate Liidu koostöös.

Videos jagavad Lilia Tali Rõõmu talust ja Elo Liina Kaivo Sireli talust oma kogemusi karjaaedade kasutamisest mahelambakasvatuses.

Teabesalv

ÜhendPIPi raames tellitud elektrooniline infokeskkond ehk teabesalv koondab endasse infot vähemalt põllumajanduse, toidu- ja maamajanduse valdkonna teemadel. Teabesalv peab olema kasutajasõbralikult struktureeritud ja mugav kasutada. Teabesalv võib tugineda mõnel olemasoleval keskkonnal. Teabesalve eesmärk on järk-järgult koondada asjakohased elektroonilised materjalid struktureeritult ühe kasutajaliidese alla, võimaldades nii loodud teavet efektiivsemalt sihtrühmadeni viia. Minimaalselt pakub teabesalv juurdepääsu teadmussiirde pikaajaliste programmide käigus loodud materjalidele.

„Teadmussiirde pikaajalise programmi põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas“ (riigihanke nr 222076, edaspidi ÜhendPIP) raames on veebilehte www.pikk.ee, alamlehe teabesalv.pikk.ee ja kodulehe toiduteave.ee hallatud perioodil 1.04.2021-30.06.2023 (raamleping lõpeb 30.06.2023). Veebilehtede haldamine jätkub ÜhendPIP-2 riigihanke (257107) raames.

Tabel 8.2. Teabesalve haldamise etapid ja tegevused.

Tegevus	Sisukirjeldus
Teabesalve haldamine aprill kuni detsember 2021	Töötajate värbamine, uue IT-haldaja otsimine, uuendustega alustamine, postituste-sündmuste haldamine, sisuekspertide otsimine jmt Toiduteave.ee haldamine juuli kuni detsember
Teabesalve analüüs	Ekspertiiside tellimine, analüüsi koondamine ja esitlemine
Teabesalve haldamine 2022	IT-keskkonna uuendamine, kujunduste uuendamine, uue aliase loomine, sisutekstide ümbertõstmise ja kujundamine, pildimaterjali ost, jmt Toiduteave.ee haldamine
Teabesalve haldamine 2023 kuni 30.06.2023	Valdkondade järgmiste tekstiosade uuendamine, uudiskirjade algatamine, kasutusmugavuse analüüs jmt Toiduteave.ee haldamine 2023. a juuni lõpuni

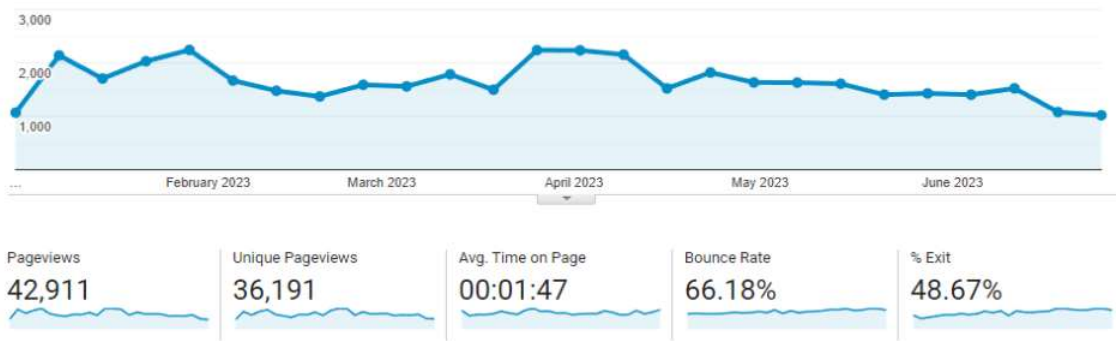
Veebilehe www.pikk.ee 2023. poolaasta haldustegevuste kokkuvõtte seisuga 09.07.2023

Veebilehe www.pikk.ee domeeni omanik on MES, riigihanke täitmisel tegeles veebilehe haldamisega enamasti METK. Haldamise IT-tehnilise ülesande võttis MESilt üle METK aprillis 2023. Teabesalve haldamise raames toimub ka veebilehe www.toiduteave.ee haldamine (vastutaja Toiduliit).

Haldamise ülesanne tähendab nii sündmuste kui ettekannete ja materjalide sisestamist, olemasoleva materjali lisamist kui uute tekstide loomist. Veebil www.pikk.ee on peamisteks osadeks sündmuste kalender ja uudised. Lisaks on korralduslikud lehed nõuandeteenistuse, rakendusuringute andmetabelite ning Teadmussiirde programmide teabega.

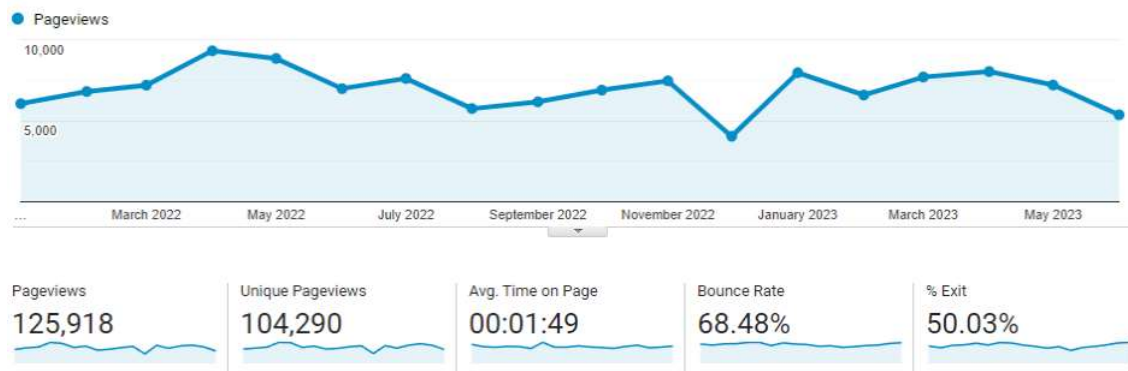
Valdkondlik teave viidi 2022. aastal üle eraldi alamdomeenile <https://teabesalv.pikk.ee/>, milles oli võimalik suurema liigendusega menüüde loomine. 2023. aastal korraldati teabesalv.ee kasutajamugavuse analüüsi

Joonis 8.2: Veebi pikk.ee kasutamine perioodil 01.01.2023 kuni 30.06.2023

Kõige populaarsemad lehed on pikk.ee esileht ning sündmuste otsing. Enamus kasutajaid saabub veebile otsepostituste linkide kaudu (93%) ja lehel viibimise aeg on alla 2 minuti (trend ei ole muutunud pikema aja vältel).

Joonis 8.3: Veebi pikk.ee kasutamine perioodil 01.01.2022 kuni 30.06.2023 (18 kuud)

Otsingute kaudu jõuab veebile www.pikk.ee küllalt vähe külastajaid: (1070 otsingut 11 347 külastuskorrast esimesel poolaastal), samuti on vähe. Veebiliikluse alusel liigutakse enamasti ringi kalendrisündmuste vahel.

Külastatavuse muutmiseks on vajalik veebi parem turundamine otsepostituste raames ning sotsiaalmeedias, kuna need on tänapäeval peamised infoliikumise allikad. Infokirjaga liitumise võimalust ei ole METK oluliselt reklaaminud, kindlasti aitab kaasa programmi juhtkogu ja nõukogu liikmete teavitamine. Kahe veebiosa vahel liikumise suurendamiseks on enamikes pikk.ee uudistes ka viide mõnele teabesalve osale.

Veebi teabesalv.pikk.ee kasutajaid on olnud esimesel poolaastal 1932 ning nad on lehele jõudnud peamiselt otselingiga. Vaid 154 juhul on nad lehele jõudnud veebiotsingute kaudu. Teabesalv on peamiselt staatilise materjali asukoht ning vähene sellele jõudmine on ettearvatav.

Tabel 8.3 Veebilehe pikk.ee haldamiseks 2023. aastal tehtud tööde nimekiri.

Tegevus	Selgitus
Veebi toimetamine	Lehtede, postituste ja sündmuste pidev toimetamine, märksõnastamine, linkide uuendamine. Veebiliikluse jälgimine Google Analytics keskkonnas. Analyticsi sättime GA4 versioonile
Veebi IT-haldus	Pistikprogrammide uuendamine, uudiskirjade saatmise lahenduse rakendamine, programmiuudustest tulenevate muudatuste sisseviimine, CACHE mured lahendamine.

Tegevus	Selgitus
Materjalide uuendamise tellimine	Läbirääkimised ekspertidega valdkonnateabe uuendamiseks, pisihangete koostamine, ootuste selgitamine.
Aegunud teabe uuendamine, uue teabe lisamine.	Kogu pikk.ee lehtede materjali pidev toimetamine. Alamdomeen teabesalv.pikk.ee teabe uuendamine koostöös erinevate ekspertidega, nt taimekaitse, aiandus, rakendusuuringud, Euroopa projektid.
Sündmuste sisestamine ja parandamine	Avaldati või kontrolliti ja täiendati infot sündmuste kohta. Sündmuste sisestamise õigusega kasutajate (58) teavituste toimetamine (märksõnad, lingid, veateated). Veebilehe kaudu registreerunute andmete jälgimine, nimekirjade puhastamine.
Uudiste loomine ja avaldamine.	Uute postituste koostamine või teistel veebilehtedel avaldatud postituste sisestamine. Veebilehel uudiste lisamise ja toimetamise õigusega kasutajate sisestatud teavet on vaja kontrollida, kujundada ja märksõnastada SEO jaoks (veebi usaldusväärsuse ja leitavuse tagamiseks). Perioodil 1. jaanuar kuni 30. juuni avaldati 57 uudist.
ÜhendPIPi teabe avaldamine	ÜhendPIPi edenemise kohta teabe pidevalt ajakohasena hoidmine: toimuvad sündmused, valminud teabematerjalid, videod, tegevuskava jm.
Infokirjad	Veebile sisestatud sündmuste ja uudiste kohta automaatsete infokirjade rakenduse lahendus on rakendatud. https://www.pikk.ee/liitu-uudiskirjaga/ Uudiskirja saadetakse 60 aadressile (teavitus uudiskirjast avaldati METKi sotsiaalmeedia voos)

Teabesalve intervjuude ülevaade

2022 aasta alguses sai paika teabesalv.pikk.ee kujundus, mille vaatasid kasutajad üle ning andsid oma sisendi kuidas ja mida paremaks teha. Aasta hiljem viidi läbi uuesti intervjuud, et jälgida kasutaja teekondi ning leida muutmisvajadused.

Intervjuud viidi läbi 2023 aasta mai kuus. Intervjuude kestus ca 60 min. Intervjuude ülesehitus oli pigem vaatlav, kus lisaks küsiti ka *open-end* küsimusi. Vaatluse all oli kasutajate navigeerimine ja orienteerumine veebilehel. Selleks, paluti kasutajatel leida üles lehel mõni fakt või konkreetne leht. Näiteks: mulla PH, vasikakasvatuse videod, köögiviljade liigitamine jne.

Tulemused: Kokkuvõtlikult on aasta varem tehtud intervjuude põhjal kohandatud veebilehe disain ja funktsioonid kasutaja jaoks **arusaadavad ning loogilised**. Kasutajamugavus oli hea nii kordvkasutaja kui ka esmakordse kasutaja vaatest. Esmakordsete kasutajate jaoks oli veebilehest arusaamine enamasti pärast mõnda aega veebilehel viibimist lihtne ja mõistetav. Mida kauem kasutaja veebilehel viibis, seda parem arusaam tekkis ülesehitusest ja toimimisest ning kasutaja sai lehel navigeerimisega hästi hakkama.

Muutmist vajavad teabesalve veebilehe osad

Olenevalt kasutaja enda valdkonnast otsitakse horisontaalseid teemasid just kasutaja valdkonna alt. Näiteks horisontaalne **teema MULD**, mis on läbivalt nii aianduses, taimekasvatuses, loomakasvatuses, mindi peamiselt otsima **taimekasvatuse alt**. Kasutaja, kelle valdkond ei hõlmanud aiandust, taimekasvatust või loomakasvatust otsis mulla temaatikat aianduse alt. Mõtlemise koht on, kas tõsta horisontaalsed teemad laiali igasse valdkonda või hoiad neid teemasid eraldiseisvana ja ühendada teemad omavahel ristliiklusega.

Menüü:

Kasutajate liikumismustrist tulenevalt oleks vaja viia sisse muudatus peamenüüs, kuna **eelistatakse rippmenüüsid**. Rippmenüüdes aga ei ole alati kõik valdkondlikud alamlehed väljatoodud, mistõttu võib kasutaja ekslikult arvata, et otsitavat infot ei olegi veebilehel ning lahkub. Optimaalsemaks kasutajamugavuseks peaks hakkama mõtlema, milliseid muudatusi sisse viia. Võimalikud variandid mida kaaluda:

- eemaldada võimalus peamenüüs klikata ja täiendada rippmenüüde võimalusi,
- vähendada rippmenüüde valikuid ning suunata kasutajad valdkondadele klikkama või
- jätta mõlemad valikud alles ning täiendada väheses mahus rippmenüüsid.

Otsing:

Kasutajad kasutavad väga tihti otsingu funktsiooni. Hetkel kasutusel olev disain ja otsing ei täienda teineteist ehk otsing annab tulemusteks ainult lehed ja ei võta arvesse lehe sees olevaid sektsioone (tab). Näiteks, kui lehe „Muld“ sektsioonis on leitav „PH“, siis otsingu tulemusele „mulla ph“ tuleb vasteks leht „mulla kvaliteedi hindamine“.

Otsingu funktsiooni võiks muuta nii, et otsingu tulemus näitaks eelvaates otsitavat sõna, mis *highlight* itakse. Sedasi võtaks otsing arvesse ka sektsioonisüsteemi. Ehk otsingu võiks üles ehitada tekstile, mitte nii väga lehele. Kui selline lahendus nõuab veebilehel IT lahenduste uuendamist, siis tuleks muudatus ette võtta, kuna kasutajatel on vajadus otsingu korrektseks töötamiseks. Otsingu korrektne töötamine tagab ka kasutajate püsimise lehel.

Tab-element:

Sektsioonide lahendus on kasutajate enda poolt pakutud lahendus, mis on teabesalve kasutusele võetud. Tabulaarne lahendus on visuaalselt hea ning hoiab kokku veebilehel lehtede arvu. Negatiivseks pooleks on aga tab element piirangud.

Galeriid ja illustratsioonid:

Pilte ja galeriisid ei saa lisada sama vabalt kui Avada editoriga. See on viinud veebilehel lahenduseni, kus tab element alla on lisatud galeriid, mis ei muutu tab element sisuga vastavuses. See ajab kasutajad segadusse. Näiteks on „mesinduse“ teema all „meilaste haigused“. Selle sektsiooni all ootavad kasutajad, et galeriis on leida pilte mesilaste haiuste kohta, mitte üleüldiselt tarude ja mesilaste kohta.

Sarnane probleem on „aianduse“ teema all, kus „kartulisordid“ lehel on välja toodud tab elemendis sortide üldiseloomustus ning erinevate kartulisortide kirjeldus. Tab elemendi all on pildigalerii, mis on staatiline. **Kasutajad ootavad** sellise lahenduse **lahti klikkamisel pildi avanemist** ning selle juures kirjeldust. Sellise lahenduse mitte võimaldamine on kompenseeritav tab elemendi sisse piltide ja tekstide lisamisega, kuid samas rahuldaks ka kasutaja ootuseid.

Digiakadeemia

Digiakadeemia on vidode ja helifailide kogumik, kuhu koondatakse nii video formaadis materjale kui ka helisalvestised (taskuhäälinguid). Digiakadeemia osa on väga hea, kuna on koondanud kokku videod ja helifailid, mis muidu oleks mööda veebilehe valdkondi laiali. Samas tuleks jälgida, et materjalid oleks ristviidatud ka valdkonda tagasi, et kasutajad, kes otsivad teksti jõuaksid ka videomaterjalide juurde.

Digiakadeemia **videode** osa lahendusega olid kasutajad üldiselt rahul, kuid paremaks saaks muuta visuaalset poolt - **paigutus ja jagamine valdkonniti**. Videod peaksid avanema lehe sees ning olema pigem **keskmise suurusega**. Videomaterjalidel kindlasti olema **esislaid**, kus on kirjas teema, millest videos juttu on. Sama kehtib pealkirjade kohta. Teema sees olevad väiksemad teemavaldkonnad oleks ka hea kui saaks **eristada pealkirjadega** (vt taimekasvatuse digiakadeemia“). Samuti oleks hea, kui videomaterjali juures oleks lühikirjeldus, see aitaks videosid ka esilekutsuda SEO vaatepunktist.

Taskuhäälingute osa leidsid kasutajad digiakadeemia alt üles, kuna on olemas rippmenüüs. Kasutajatel tekkisid mõned tähelepanekud funktsionaalsuse osas. Peamine, mille järele vajadus tekkis oli **filtreerimine või liigendamine** nii nagu ülejäänud veebilehe osadel. Põhjuseks toodi, et hetkel on küll vähe taskuhäälinguid, kuid tulevikus on neid palju rohkem ning tekib siis vajadus neid filtreerida.

Kokkuvõte

Üleüldises pildis võib öelda, et veebilehe disain ja funktsioonid on kasutaja jaoks arusadavad ning loogilised. Kasutajad eelistasid peamenüü asemel kasutada rippmenüüsid, mistõttu on vajadus seda funktsionaalsust korrigeerida. Horisontaalsete teemade (nt muld) paigutamine valdkondade vahel tuleb üle vaadata. Kasutajatel on harjumus kasutada otsingut, mistõttu võiks pakkuda neile nende ootustele vastavat otsingu funktsionaalsust. Kasutajad ootavad ka, et galerii on lahti klikatav ning avanedes on juures ka kirjeldav tekst. Kui galeriid ei lisata siis tuleks tab elementi lisada teksti kõrvale illustreeriv pilt, mitte selle elemendi alla. Digiakadeemia osa on väga hea, kuna on koondanud kokku videod ja helifailid. Materjalid vajavad natukene kohendamist, kuid üldpilt on kasutajate jaoks rahuldav.

Üldiselt jäid kasutajad rahule nii veebilehe välimuse kui ka ülesehitusega.

Veebilehe toiduteave.ee 2023. poolaasta haldustegevuste kokkuvõte seisuga 09.07.2023

„Teadmussiirde pikaajalise programmi põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas“ (riigihange nr 222076) raames on perioodil 1.01.-30.06.2023 hallatud veebilehte www.toiduteave.ee. Veebilehe haldamiseks tehtud tööde nimekiri koos asjakohaste täpsustustega on esitatud järgnevas tabelis.

Tabel 8.4 Veebi toiduteave.ee haldamiseks 2023. aastal tehtud tööde nimekiri.

Tegevus	Täpsustus
Domeeni „toiduteave.ee“ kasutamine ja veebimajutuse ostmine.	Tasumine domeeni ja veebimajutus eest.
Wordpress jm uuenduste tegemine veebilehel.	Uuendusi tehti jooksvalt ja vastavalt vajadusele n.ö korrastati lehte.
Veebilehe tekstide muutmine, linkide parandamine.	Tekste muudeti jooksvalt uue info lisandumisel nii veebilehel toiduteave.ee kui ka märgistamise e-käsiraamatus https://toiduteave.ee/margistamine/
Veebiseminaride ja videoloengute üleslaadimine toiduteave.ee youtube kanalile ja lisamine lehele.	Rubriigis „uudised“ https://toiduteave.ee/uudised/ avaldati teave 1 veebiseminaride toimimise kohta. 21. märtsil 2023 toimunud veebiseminaril rääkis toiduga kokkupuutuva plasti teemadel Külli Suurvarik, Maaeluministeeriumi toiduohutuse osakonna nõunik. Seminari salvestus on laetud toiduteave.ee youtube kanalile, millega on tehtud seosed toiduteave.ee lehel „Veebiseminarid ja videoloengud“ https://toiduteave.ee/salvestused/
Toimivate sündmuste kohta info sisestamine ja registreerumise korraldamine.	Avaldati teave 7 infopäeva, 18 täienduskoostuse ja 3 konverentsi kohta (3 koolitust toimusid horisontaalse valdkonna raames). Infopäevade, konverentside ja koolituste info avaldati vastavas rubriigis lehel https://toiduteave.ee/sundmused/ .

Tegevus	Täpsustus
	Infopäevadele, konverentsidele ja Toiduliidu korraldatud täienduskoolitustele registreerumine toimus toiduteave.ee lehe kaudu, EMÜ koolitustele registreerumine EMÜ avatud ülikooli veebilehe kaudu. Avaldati ka teave eelnimetatud veebiseminari kohta, millel sai osaleda eelregistreerumiseta.
Sündmuste rubriikide ajakohasena hoidmine.	Esilehel rubriigi „Lähiajal toimuvad sündmused“ ajakohasena hoidmine. Toimunud sündmuste kandmine vastavalt „2023 toimunud infopäevad“ või „2023 toimunud täienduskoolitused“ rubriiki.
Veebilehe kaudu sündmustele registreerunute andmete jälgimine ja vajadusel täpsustamine; nimekirjade allalaadimine ja puhastamine ning edastamine korraldajale. Vajadusel registreerimise lõpetamine. Osalemisest loobujate kustutamine.	
Sündmustele registreerunutele läbi veebilehe meeldetuletuse, osalemise linkide ja vajadusel muu info saatmine.	Infopäevale, konverentsile ja Toiduliidu korraldatud koolitustele registreerunutele saadeti sündmuse eel meeldetuletuskirjad (sh veebisündmuste korral veebikeskkonna link osalemiseks) ja toimumise järgselt järelkaja-kirjad tagasiside kogumiseks, lisainfo ja materjalide ning enamasti ka infopäeva/konverentsi salvestuse lingi edastamiseks.
Infopäevade/konverentside jaotusmaterjalide üleslaadimine.	Materjalid on üles laetud vastava sündmuse postituse juurde https://toiduteave.ee/toimunud-infopaevad/aasta-2023/ https://toiduteave.ee/konverentsid/
Uudiste loomine ja avaldamine.	Avaldati 8 uudist. Need käsitlesid peamiselt lehel avaldatud olulisemat uut teavet ja meie korraldatavaid sündmusi, kuid ka muud toiduohutuse valdkonnas olulist teavet.
Teavituste saatmine registreerunutele.	Teavitused saadetakse nimekirjas olevale 733 meiliaadressile. Saadeti 22 teavitust olulisema uue teabe (eesootavad sündmused, avaldatud materjalid) kohta. Lisaks ühendPIPi toiduvaldkonna raames elluviidavatele tegevustele, edastati toiduvaldkonna inimeste jaoks olulist teavet ka partnerite ja muude organisatsioonide tegevuste kohta.
Teavituste saamiseks registreerunute nimekirja ajakohasena hoidmine.	Regulaarselt lisati nimekirja inimesed, kes selleks infopäeva tagasiside vormil soovi avaldasid. Kustutati e-posti aadressid, mis enam ei tööta.
2022. a aastaruande avaldamine.	Aruanded avaldatakse rubriigis „Meist“. https://toiduteave.ee/aruanne/

Tegevus	Täpsustus
<p>Veebilehe tagasisidevormi ja e-posti info@toiduteave.ee infovahetuse haldamine.</p>	<p>Peamiselt vastamine küsimustele, mis puudutavad abikõlblikkust, osavõtjate registreerimist, osalemistõendeid, infopäevade salvestuste vaatamise võimalusi jm tehnilist teavet. Samuti tulevad meilile küsimused toimuvate sündmuste või avaldatud materjalide kohta. Ka tulevad sellele meilile teated, kui teavituste saamiseks registreeritud meiliaadress ei tööta.</p> <p>Samas esitatakse vahel ka sisulisi küsimusi avaldatud materjalide, toiduohutuslaste nõuete ja nende täitmise kohta.</p>

Järgmise perioodi tegevused

Horisontaalse valdkonna raames toimuvad veel mõned edasi lükkunud tegevused novembris juhtkogus otsustatud tegevustest ning enamik jaanuaris otsustatud tegevustest, mis olidki kavandatud teise poolaastasse.

Kõik ÜhendpIPI tegevused, valdkondade või lepingute viisi on avaldatud veebis: <https://www.pikk.ee/valdkonnad/teadmussiirde-pikaajalised-programmid/uhendpip/uhendpipi-tegevused-2022/>

Riigihanke 222076 lõpparuanne koostatakse detsembris 2023

Tabel 8.5: Ülevaade teiseks poolaastaks tellitud ja kavandatud tegevustest.

Teema	Tellitud tegevus
Ettevõtlus	konverents Aasta Põllumees 2023
	konverents Maheturg 2023
	kaks mahetoetuste teabelehte
	infopäev taastuvenergia väiketööstustes
Juhtimisõpe	põllumajandusjuhtide õpiring, infopäev „Esimese põlvkonna kogemus“, koolitus „Põllumajandusettevõtte (töö)keskkonna arendamine“
	Liidrite kooli üks koolitussükkel
	Koolitused seerias „Raha juhtimine. Inimeste juhtimine“ on kavandatud 6. septembril ja 4 oktoobril
Keskfond	koolitus „Ringmajanduse väärtusahelad“
	mahetaimekasvatuse katsete tutvustus 7. juulil METKi Kuusiku katsekeskuses.
	veebiinfopäev välislektoriga mahetaimekasvatuses (külvikorrad).
Taastav põllumajandus	1 temaatiline veebiinfopäev välislektoriga nn mahetootjate suunal kaks infopäeva ettevõttekülastusega kõigile huvilistele
Loomakasvatus	Kaks farminari „Põllumajanduse telgitagused“,
	üks veebiinfopäev välislektoriga „Põllumajandusloomade aretus“
	Lihaveisekasvatuse õpiring Saaremaal alustas oma tegevustega 4. aprillil, tulemas on veel 2 kohtumist neljast
	2 veebiinfopäeva „Bioturvalisus linnukasvatuseettevõttes“.
	Ajakirja Tõuloomakasvatus 2 numbrit
Aiandus	teine infopäev väikeaiandusest turule välislektoriga veebis
Toit	Väiketöötlemise näidete õppereis (Austria või Šveits)
	Teabeleht Toiduohutuskultuur
	Teabematerjal Mahetoidu kvaliteet
Materjalid-infokirjad	Ajakirja Põllumehe teataja 3 artiklit
	2 taskuhäälingut sarjast „Põllult taldrikule“ kestliku tootmise teemadel
	Ajakirja Mahepõllumajanduse Leht 2 numbrit
	3 digilahenduse videoengut või salvestust